

Talkininkai taikosi
del kontribucijos?Rusijos atstovas
FrancijojeVokietijos paklausimas
Francijai2,000,000 Vokietijos vaikų
gresia badavimasBelgija turinti naujų kont-
ribucijos pasiulymų

Pasiulymai nustatę 12 bilionų dolerių kontribuciją. Anglija tam plenui pritarianti. Pritarianti ir Francija.

PARYZIUS, spalio 16. — Užsienio reikalų ministerijoje gauta žinių, kad Anglijos valdžia priėmė Belgijos sumanytą paduoti Belgijos kontribucijos pleną talkininkų kontribucijos komisijai, kaip pamatą išrišimui kontribucijos klausimo. Tuo jau visi talkininkai bus užgyrę tą pleną, kadangi Italija jį užgyrė peritą šeštadienį. Dabar kontribucijos komisija galės tą pleną pradėti svarstyti oficialiai. Neoficialiniai tuos pasiulymus komisija svarsto jau kelias savaites.

Belgijos pleną nustato minimum kontribuciją 50,000,000,000 auksinių markių (apie \$12,500,000,000), pridėdam prie jos dar 82,000,000,000 markių "C" bonais. Plenas pažymi, kad pirmoji skaitlinė yra pripažinta kaip vidutinė ir kad ją yra priėmę visi talkininkai; taip pat ją pripažinęs teisinga internacionalinis socialistų kongresas Hamburge.

Sulig pleno, Vokietija gali pajiegti sumokėti po 3,000,000,000 markių kontribucijos į metus. Reorganizuojant Vokietijos geležinkelius pasiulytu plenu, jie vieni duotų 1,000,000,000 markių, o kiti monopoliai, kaip tabako, vyno, alaus mineralinių vandenų, druskos, cukraus, degtųjų ir anglių, jei būtų vedami kaip ekspertai siūlo, duotų dar 1,500,000,000 auksinių markių. Prie šių skaitlinių esą galima pridėti dar 500,000,000 markių kaip vausių busimo talkininkų dalyvavimo Vokietijos industrijoje.

Šiandiečiai pareiškia, kad Francijos valdžia pilnai pritaria ir užgria Belgijos pasiulymus.

Rusijos atstovas Francijoje

Bando užmegsti ryšius su bankieriais. Tikimasi diplomatinių derybų.

PARYZIUS, sp. 16. — Rusijos valstybės banko direktorius Scheinmann atvyko iš Maskvos į Paryžių. Skaitoma, kad tai yra pirmas žingsnis prie Francijos ir Rusijos susitarimo.

Bolševikų valdžios finansinis viršininkas tikisi pasitarti su Francijos finansų ministru Lasteirre ir jau susitarė pasimatyti su daugeliu žymiausių Paryžiaus bankierių.

Scheinmanno apsilankymas po plačios, matomai įkvėptos, kampanijos laikraščiuose už Rusijos pripažinimą, veikiau pranašauja prasidėjimą diplomatinių derybų tarp abiejų šalių valdžių.

Francija nenorinti duoti
savų pasiulymų

Pasiulymus turinti paduoti pati Vokietija.

PARYZIUS, sp. 16. — Vokietijos atstovas Hoesch trečiadienį pasimatys su premjeru Poincaré.

Francijos valdžia nėra palinkusi paduoti Anglijai ir kitiems talkininkams nuodugnius planus, kaip tą siūlė savo kalboje Anglijos užsienio reikalų ministras lordas Curzon, pareiškdamas, kad Vokietija dabar turi surinkti reikiamą pinigų iš savo valstybės žmonių. Franci-

ja laikosi nuomonės, kad kadangi Vokietija turi mokėti repara-cijas, tai jos dalyku yra ir rūpintis budais ty repara-cijų mo-kėjimo ir šaltiniais pasėmimo tam tikslui pinigų.

Primenama, kad kada Prusijos kareiviai laikė dalį Francijos iki Francija neužmokėjo repara-cijų, tai Vokietijos valdžia paliko Francijai pasirinkti savo budus surinkimui pinigų, vien tik reikalaujama, kad repara-cijos būtų laiku užmokėtos.

Francijos valdžia tečiaus turinti kelis desetus plenų, taip kad jei talkininkai ir Vokietija bus jų reikalingi, pleną bus galima lengvai rasti.

Vokiečiai klausia kas
mokės fabrikantams

Ruhr fabrikantai sutarė pristatyti Francijai repara-cijų prekių. Valdžia klausia kas jiems už tas prekes apmokės

PARYZIUS, sp. 16. — Vokietijos atstovas Hoesch vakar paprašė pasimatymo su premjeru Poincaré, kad paklausus pastarojo apie tai, kas užmokės už anglią, koksą ir manufaktūrą, kuriuos niekur Ruhr fabrikantai sutiko Francijai pristatyti private su-tartim su okupantų komanduo-toju gen. Degoutte.

Iš vokiečių šaltinių patirta, kad Hoesch nepaadojo jokių naujų pasiulymų kontribucijos dalyke. Atpenk, kancleris Stresemannas įsakė Hoeschui pasakyti Poincaré, kad Vokietija negali atlyginti Fuhr fabrikantams už pristatytus talkininkams anglis ir medžiagas. Vokietijos valdžia bando patirti iš Francijos kas turės mo-kėti už tas medžiagas.

Vokiečiai nurodo, kad at-naujinimas pristatymo anglių ir kokso sieks daugiau kaip 1,500,000,000 auks. markių į metus, kurios turi būti užmo-kėtos.

"Kiekvienas žino, kad Vokietija negali užmokėti panašios sumos po devynių mėnesių Ruhr okupacijos. Visos šalies industrinė budavonė liko suardyta ir jos pinigai sumu-ko", sako vokiečiai.

Prisimenama, kad peritą sausio talkininkų tarybos susirinkime, kuris pairo ir išaukė Ruhr okupaciją, Poincaré sutiko suteikti Vokietijai trijų metų moratoriumą, jei Francijai bus leista pasilaikyti produktų užstatų. Vokiečiai nurodo, kad Francija dabar laiko užstatų, bet jie klausia kaip bus apmokama kasykloms, kad jos galėtų ir toliau dirbti.

Dar 23 salimus uždarė

CHICAGO. — Vakar mayoras Devor atėmė laisvius dar 23 salimams, grosernėms ir restauracijoms, kur rasta pardavinėjant "gerą" alų ir mumsainą. Policijos viršininkas padavė rekomendacijas atimti laisvius dar 200 salimų. Jei ir tie salimai bus uždaryti, tai mayoras į mažiau kaip mėnuo laiko bus atėmęs laisvius ir uždaręs apie 1,400 salimų.

Salimai, kurie kad išgelbėjus savo laisvius, savanoriai uždarė, vis dar tebestovi uždaryti, bijodamies atsidaryti, nes medžioklė ir puolimai ant salimų vis dar neapsistąja.

CHICAGO. — Vakar į Chicago atvyko buvęs Anglijos premieras Lloyd George. Jis vešėsias čia dvejus dienas.

2,000,000 Vokietijos vai-
kų gresia badavimas

Visi pinigai išsisėmė ir patys vokiečiai neįstengia jų suselpti. Net ir austrai gelbsti vokiečiams.

BERLINAS, sp. 16. — Gramm, direktorius Vaikų Maitinimo Organizacijos, prikalusančios Vokietijos Centraliniam Šėpimo Komitetui paskelbė, kad daugiau kaip 2,000,000 Vokietijos vaikų šią žiemą gresia badavimas, jei nebus gauta išorinio pasaulio pagalba pinigais ir prekėmis.

"Komitetas jau visai nebeturė pinigų", sako Gramm. "Jo izde nėra nė vieno skatiko. Ikišiol komitetą daugiausia finansavo amerikiečiai — Amerikos Šėpimo Administracija, kvakeriai ir vokiečiai Amerikoje."

"Per keturius metus išdailta 12,000,000 dolerių, bet peritą mėnesį pinigai išsibaigė. Net ir prieš tai galima buvo išmaitinti tik 500,000 iš daktarų rekomenduotų 2,000,000 vaikų kaip reikalingų globos."

"Šią žiemą padėtis bus blogesnė. Katastrofinis puolimas markės dar daugiau žmonių pastumdė prie badavimo ir pašalino galimybę pagelbos iš pačių vokiečių. Markės puolimas įvedė praktiškai blokadą prieš perkimą maisto užsieny, kadangi už jį negalima užmo-kėti."

"Vokietijai šią žiemą gresia tokia padėtis, kokia buvo Rusijoje peritais metais ir Austrijoje dvejį metus atgal."

Apskaitoma, kad \$8,000,000 išgelbės desetus tūkstančių vaikų. Net ir vis dar tebestanti silpna Austrija, kuriai irgi badas nepaliauja gresės, at-eina pagelbon Vokietijai. Su-sikursi tam tikra austrų or-ganizacija perėmė kaizerio virtuvės Berline ir ten įkars bendrijos virtuvę, kur vienį pietų į dieną bus duodami už aktualę kainą. Ta virtuvė skiriama yra tiems žmonėms, kurie seniaus buvo pasiturę, bet dabar jiems gresia badavimas, o jie yra perdaug išdidūs, ar-gėdijasi eiti į sriubos virtuves.

Demokratija esanti
pavojuje

Taip sako Lloyd George.

CHICAGO. — "Demokratija yra pavojuje". Taip pareiškė vakar buvęs Anglijos premieras Lloyd George kalbėdamas prekybos kameros puotoje. Europoje viena po kitos šalys pasiduoda autokratijai ir dabar yra tik trys šalys — Jungt. Valstijos, Anglija ir išdalies Francija, kurios stovi už demokratiją.

Išmainyk
savo automobilį
ant loto ar namo.

Vasara praėjo, užėina ruduo, taipgi gavęs užtektinai smagumo iš savo automobilio dabar rasi naudingą išmainyti jį ant loto, ant kurio gal kita pavasari pasistatysi namą. Arba gal tuoj išmainysi savo automobilį ant bungalovo. Paskelbk apie tai Naujienose. Čia tavo paskelbimą pamatys žmogus, kuris ištroškęs gauti automobilį, ir jus susieis ir padarysite jumi abiem pageidaujamą mainą.

Durtuvais stabdo Berlino
maisto riaušes

BERLINAS, spalio 16. — Keli tūkstančiai bedarbių bandė šturmuoti miesto salę vidurmiestį, bet liko atmušti policijos, kuri vartojo durtuvus.

Vienas bedarbių liko nušautas. Vėliausios žinios sako, kad 20 žmonių liko sužeista policijos šūviais.

Bedarbiai tarp kitko reikalavo 10,000,000 markių bonuso kiekvienam ir taip pat nemokamo maisto ir kuro.

Valdžia sako, kad demonstracijai vadovavo komunistai.

Kitose Berlino dalyse irgi buvo maisto riaušis. Vienam atsitikime policija buvo priversta šauti į minią ir tris žmones sužeidė. Daugelis sankrovų užsidarė prisibijodamos plėšimui.

Naujos maisto riaušės iškilo daugely Vokietijos vietų. Smarkus susirėmimas iškilo Man-heime, kur vienas seržantas ir vienas demonstrantas liko užmušti.

Leipzige taip pat tęsiasi riaušės ir daugelis sankrovinių sutiko išdalinti duoną ir oleomargariną, kad tik nebūtų plėšiamos krautuvės. Daugelis sankrovų išėmė prekes iš langų, ar visai užsidarė.

Duona labai pabrango.

Umuš pakilimas kainos 4 svarų duonos kepalu nuo 34 iki 480,000,000 markių sujudo ir užrūstino Berlino darbininkus.

Taip pat tas išsukė plėšimus duonkepyklų.

Paprasta kava Berline pardavinėja po \$1 už 12 uncijų svarą; geresnės rūšies kava dar brangesnė. Arbata taip pat kainuoja \$1 už Vokietijos svarą.

Arestavo 100 komunistų.

"Daugiau kaip 100 komunistų vadovų tapo areštuota Hildensheim ir Elfeld, Hanover provincijoje, kada jie bandė laikyti darbininkų tarybų kongresą."

Puolė biržą.

LONDONAS, sp. 16. — Iš Berlino pranešama, kad minia bandė įsiveržti į Berlino biržą, bet durys liko greitai uždarytos ir pašaukta daug policijos, kuri minią išvaikė. Minia taip pat bandė šturmuoti miesto salę, bet ir ją policija išgelbėjo. Niekuriam laikui biržą ir miesto salę uždarytos ir saugojamos didelių būrių policijos, taip pat buvo uždaryta ir Wilhemstrasse.

Suėmė baltųjų vergių pirklius. BERLINAS, sp. 15. — Vokietijos policija areštavo tris žmones kaip baltųjų vergių pirklius, kurie gabendavo mergaites iš Vokietijos į Holandiją ir Jungt. Valstijas tvirkavimo tikslams. Pas vieną jų rasta laiškas, kad šešios mergaitės atvyko ir tapo pasiūtos į San Francisco senam patvirkėliui. Laikė nusiskundžiam, kad sunku buvo praslysti pro policiją Hamburge ir kad dvi mergaitės reikėjo apsauginti. Kiti du vyrai, vokiečiai ir holandas, atgabeno į Holandiją 50 mergaičių, prižadėdami joms ten neva darbą.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, spalio 16 diena, užsienio pinigų ne mažiau kaip už 25,000,000 dolerių bankų buvo sukausta Amerikos pinigais šitai:

Anglijos 1 sv. sterlingų	\$4.57
Austrijos 100,000 kronų	\$1.45
Belgijos 100 frankų	\$5.81
Danijos 100 markių	\$17.60
Finų 100 markių	\$2.99
Francijos 100 frankų	\$36.15
Italijos 100 lirų	\$4.60
Lietuvos 100 litų	\$10.00
Lenkų 100,000 markių	15c
Norvegijos 100 kronų	\$15.50
Olandų 100 kronų	\$39.30
Švedijos 100 kronų	\$26.48
Šveicarijos 100 frankų	\$17.96

Vokietija jau nutarė leisti
naujus pinigus

Naujieji auksa paremti pinigai pasirodys apyvartoje ateinančių mėnesį.

BERLINAS, sp. 16. — Stresemanno kabinetas vakarykščiame susirinkime nutarė, kad užbaigtus spausdinti 5, 10, 500 ir 100 bilionų banknotų, daugelį senųjų popierinių pinigų nebus spausdinama.

Vieton to, pirmąją lapkričio savaitę bus paleisti visai nauji pinigai, paremti reichsbanko auksu rezervu ir paskola ant viso Vokietijos tikrojo turto. Tie pinigai bus išleisti notomis nuo 5 iki 5,000 markių, o del 50 pfenigų, 1 ir 2 markių bus padaryti alumininiai ir variniai pinigai.

Naujas emisijos bankas vadinsis Deutsche Rentenbank. Iš pradžių bus išleista apyvartai ir rezervui 1,200,000,000 markių. Laikė sekamų dviejų savaičių, dar prieš išleidimą naujų pinigų, bus paleista cirkuliacijon maži auksinės paskolos sertifikatai vertės po \$1, \$2 ir \$5. Jie bus vartojami kaip pinigai.

Per tulį laiką pasiliks apyvartoje ir dabartinės popierinės markės. Nebus bandoma kontroliuoti jų vertę biržoje.

Tokiu būdu Vokietija lapkričio mėnesį turės apyvartoje trejopus pinigus — renten markes, dabartines popierines markes ir auksa ar dolerio paskolos sertifikatus. Tečiaus prieš sausio 1 d. auksa paskolos sertifikatai bus išimti iš marketo, taip pat bus atšauktos ir popierinės markės, taip kad pasiliks apyvartoje vien renten markės.

Naujas emisijos bankas turės 14 direktorių, kurių penki bus ukininkų atstovai, trys (penki?) fabrikantai, du atstovaus finansinius interesus, o du prekybos interesus.

Penki žmonės žuvo girios
gaisre

MARQUETTE, Mich., sp. 16. — Penki žmonės žuvo girios gaisre ties Birch, Mich. Vienu žuvusiųjų yra darbininkas Lake Independence Lumber Co. iš Birch.

300 riaušininkų areštavo

DUSSELDORF, sp. 16. — Po šeštadienio riaušių po visą miestą namuose randama išplėštų iš sankrovų prekių. Iki šiol jau 300 žmonių liko areštuota sąryšy su tomis riaušėmis.

Kad atlyginus nuostolius sankroviniams, reikės kelių milijonų dalerių, kurių pusę turės padengti miestas, o kitą pusę valstybė.

Manoma, kad riaušės laikinai apsisusto, bet gimdantis riaušis ekonominės priežastys tebėra. Ugnagesiai, sankroviniškai, darbininkų unijos sutiko gelbėti policijai. Net ir komunistai prisizadėjo su savo šimtinėmis pagelbėti palaikyti tvarką.

Nežiurint to fakto, kad iš 500,000 gyventojų čia yra 100,000 bedarbių, francuzai tvirtina, kad riaušes sukurstė nacionalistai su komunistais, kurie čio išvien. Pirmieji 16 francuzų areštuotų riaušininkų yra jaunuoliai iki 20 m. amžiaus, priklausę komunistų partijai.

Jie nesą alkani darbininkai, bet neatsakomingi agitatoriai, kurie pildo tik kitų įsakymus. Sakoma, kad sankrovos, kurias jie išplėdė, buvo jau iškalno nužymėtos plėšimui, kaip neprielankios komunistams.

Atmetė 8 val. darbo dieną
moterims

PORTLAND, Me., spalio 16. — Dar nepilni balsavimų daviniai rodo, kad referendumas apie 15,000 balsų didžiuma atmetė pasiūlymą įvesti valstijoje 8 val. darbo dieną.

Po petijacija referendumui surinkta 12,000 balsų, bet pačiuose balsavimuose palyginamai nedidelis skaičius žmonių dalyvavo.

ORAS

ŠIANDIE — nepastovus, gal lietus; maža permaina temperatūroje. Saulė teka 6:04 val., leidžiasi 5:07 val. Mėnuo leidžiasi 12 valandą nakties.

EXTRA

"Kaip Lietuva atrodo dabar"

Toj temoj kalbės P. Grigaitis, Naujienų Redaktorius, kuris neseniai sugrįžo iš Lietuvos. Nėra reikalo priminti, kad bus suteiktos teisingos ir rimtos žinios apie Lietuvos padėtį, nes Chicagoje P. Grigaitis yra gerai žinomas.

Prakalbos bus 7:30 val. vak.

Pėtnyčioj, Spalio 19,

Meldadžio svetainėj, 2244 W. 23rd Pl.

Kviečia KOMITETAS.

SIŪSKIT PER
NAUJIENAS
PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir
taip pataria Lietuvos bankai

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago Ill.

Žodžiai ir Darbai.

"Kad religija yra svarbiausias žmogaus ir visos žmonijos veiksnys, kad tik religija yra tikroji civilizacijos progreso alfa ir omega (mano pabrūkta. V.), daug netenka kalbėti. Atimkite iš žmogaus religiją, jį saisi tik kunu, bet ne dvasia bus žmogus. O jei atimtume religiją iš plačios visuomenės, tai ji būtų žmogžudij, plėšikų ir ištverkėlių gauja, bet tik ne žmonių. Ji ne tik nepadarys ir mažiausio progreso civilizacijos srity, bet ir jau esamą civilizaciją stums į regesos kelią." Taip rašoma "Laisvės (klerikų laikraštis Kaune. — N. Red.) 193-iam numery.

Jau ne nuo šiandien žinomas jezuitų dėsny: tikslas pateisina priemones. Lietuvių klerikalai pilnai to dėsno prisilaiko. Jie visa ką daro, kad tik galėtų taip viešpatauti tamsiose miniose, kaip yra viešpatavęs kleras viduramžiais, ir kas jiems stoja skersai kelio, tai tas yra puolamas be atodairos.

Jie skubina mesti kuodaučiausia kaltininku sau priešingiems žmonėms, bet neužmiršta pasisavinti jų gerų darbų. Jie sakė: tikyba yra viso ko alfa ir omega (pradžia ir pabaiga). O man atrodo, kad toji tikyba, kuri atstovauja mūsų kunigai, greičiau yra visam kam tik omega, t. y. galas. Sakosi, jie esą civilizacijos stumėdai.

Prisižūrėkime kad ir kultūros istorijai, ir ją rimtai patyrinėję rasime, kurie daugiau kultūrai pasidaravo, dievuotieji ar vadinamieji bedieviai.

Vardai Galilėjaus, Huso, Viklifo, "šventieji" kryžiaus karai prieš tarianuosius tkybos priešininkus, kruvinoji inkvizicija, — tai ir iš tolimos praeities da primena mums tas priemones, kurių pagalba buvo slopinama laisva mintis, laisva sąžinė, vadinasi, tos jėgos, kurios kurė ir skatino civilizaciją.

Tuomet tikybos reiškejai nieku nesivaržė, nes niekas nebuvo prieš juos galingesnis. Tos jiems laimingos praeities svajonės neišdilo iš sielos ir mūsų klerikalams. Jie pas mus dar tikisi, kad be didesnių kliūčių galės taip viešpatauti, kaip senovėje.

Bet liaudy platinasi apšvietimas. Švietimo darbo priešaky Lietuvoj stovi mokytojai, suorganizavę į savo profesinę sąjungą. Visi ne jų dvasios mokytojai, — tai klerikalams peilis po kaklu. Su atskirais asmenimis būtų dar lengvesnė kovą; bet sut suvienytas darosi gana sunki. Delto visokiais šmeižtais norima nužeminti mokytojų autoritetą liaudies akyse. Delto labai dažnai tenka girdėti vadinant mokytojus nedamokeliais, patvirkėliais, bolševikais.

Tiesa, mokytojų eilėse yra daug nepakankamai pasirušusių, tolimų tikslo tobulybės.

Bet juk tobulybė niekada pilnai neatsiekama, reikia visus amžius dirbti. Ir beencijų mokytojų dauguma kiek galėdami šiose sunkiose sąlygose dirba, mokina, ir daugelis, žinau, atlieka savo darbą geriau, negu klerikalų kvalifikuotieji, kurie gerai tedėsto gal tik tykyba.

Ogi patys mūsų kunigėliai? Baigia 4 klases ir keletą metų pasimokinę senovės tikybos ir profesijos dalykų, ar gali skaitytis mokslą pasiekę? Yra gal dar didesnis profanas kaip kitas mokytojas, nors dedasi žmonių sielos vadovu.

Klerikalai negali sau įsivaizdinti, kad be tikybos gali būti dora. Jie sako, kad tai yra "namas statomas be pamato smilčių kalne". Bet pažiūrėkime kad ir į mūsų dievotųjų ir bedievių. Kur daugiau rasime šmeižimų, niekinimų, neapykantos, keršto? Kas iš sąskylų viešai apkalba, apšmeižia, sukursto? Kas rūpinasi, kad tiesos ir teisėtumo vieton įsigalėtų žvalgyba, komendantų ir milicijos saualė? O pažiūrėkime į klebonikus, — ką ten rasime? Aš akliai negiriu ir kairiųjų; atsiranda ir čia gana nevalyvių, net nedorų žmonių. Už tai nieko nesakytum kademams, jei jie pavienių asmenų nusikaltimų nesegyt visai profesijai, luomui. Užpultam reiki gintis. Tai ir mes turime nurodinti pavienių žmonių iš jų tarpo klaidas, tik jokių būdu neprimeskime jų kaltės visam luomui. Ir neprivalome nusileisti neteislingai puolami. Imkime kad ir toki užmetimą.

Visada ir visur šaukiama, kad pradžios mokyklų mokytojai "bedieviai" padarysiai vaikus bedieviais ir ištverkėliais. Kokių gi būdu? Juk visi mokytojai, kurie visai jos neliečia mokykloje, neskleidžia ateizmo dvasios. Tikyba pveda ma dėstyti atsakomingsiems žmonėms. Namie tai padaro tėvai, mokykloje — kunigtijos priedermė. O jei pastarieji to neatlieka, — žinau daug mokyklų, kur yra pašonė kunigas, o tikybos dėstyti neateina dėl asmeninių ar kitokių priežasčių, ir tik niekina, šmeižia mokytoją, — tai jau jų ir tėvų dalykas. Atsistinka dar prasciau. Atsistinka, net kad mokyklą atėjęs kunigas priėmė šmeižia tą patį mokytoją. Bet niekada nesu girdėjęs mokytojo šmeižiant pradžios mokykloje kunigus, tikyba. Jei kapelionai mažai tekreipia domės į tikybos dėstymą, tai čia jų pačių kaltė. Delto nevertetų užpildinėti mokytojus.

Kreipdamos į mūsų pažangiuosius mokytojus, norėčiau užbaigti savo rašinėlį tos pačios "Laisvės" žodžiais, musisškai pasakytais. "Visi bendromis jėgomis stokim darban, kad stengtume atsispirti klerikalizmo bangai iš kadėmy pusės, kurie nori mus nuoslopinti ir patys viešpatauti, nori išnaudoti tamsias minias. Bendram darbu organizuokimės visi į tvirtą sąjungą ir tada bus nebaisūs visi šmeižtai, grąsinimai ir puolimai. (S.-d.) — J. Vaisbutas.

Jau turime lietuviškų šokių orkestrai FOLO (DALI) NO. I. Talpinanti 31 populiarių lietuviškų šokių žiems instrumentams: 1-mai Smuikai, 2-rai Smuikai, Bassui, Violončelei, Fleitai, Klarnetui A, 1-mam ir 2-ram Kornetui A, Trombonui (stipriausiam balsui), Bugnui ir Piano akompanuoti. Kaina kiekvienos rūšies 50c. Piano akompanuoti \$1.00. VISOS TOS DALYS ŠIOJE KNYGOJE TINKA IR KONCERTINAI, KAI IR KIEKVIENA DALIS ATSKIRAI ORCHESTROS RAKTE. Tikrai įsigyk setą šitų gaidų, o busite pilnai užganėdinti.

Georgi & Vitak Music Co. 4639 So. Ashland Avenue CHICAGO, ILL.

Apsisaugokit Persišaldymo Užlaikant Rankas Švariai

SVEIKATOS DAKTARAS SAKO:

Rudens dienos yra pavojingos kiekvieno systemai kurie nėra prisirengę prie šalčio oro ir turi labai mažai pasipriešinimo nuo ligų bakterijų.

Tikras apsaugojimas yra užlaikant rankas ir veidą ATSVIRINANT su tikrai sveiku muilu.

Ar jus žinote, kad bakterijos paprastai persišaldymo, influencos ir pneumonijos tankiausiai dasigauja į jusų sistemą pagelba jusų rankų.

Senas supratimas, kad ligos yra ore, tas jau yra atmesta. Net čiaudėjimas arba kosėjimas, jei nėra tiesiai daoma į jusų veidą, nėra taip labai pavojingas, kaip mes budavo manome.

Bakterijos tuojau miršta ore, bet jos dauginasi kuomet atsisėda ant rankų arba ant ty dalykų kuriuos rankos čiupinėja.

Šiame metų laike, kuomet persišaldymas taip lengvai yra gaunamas, beveik viskas ka jus čiupinėjate yra padengta bakterijomis pavojingų ligų.

Ir jus žinote, kaip tankiai jusų rankos yra arti jusų burnos ir nosies. Tai yra pavojus — čiai kaip jus gaunate persišaldymą — arba dar aršiau buna.

Bet beveik pilnas apsaugojimas sveikatos yra labai paprastas — tik reikia labai tankiai mazgoti savo rankas ir veidą su Lifebuoy Sveiku Muilu.

Čiupinėkite dalykų kiek tik norite, nelieskite savo burnos nei nosies rankomis — ir vartokite Lifebuoy — ar tai koks nors vargas apsaugoti nuo ligų prielaidant žiemą?

KAIP LIFEBOUY APSAUGOJA.

Nepaprastas reiškinys kuris atskiria Lifebuoy nuo paprasto muilo yra tas, kad jis yra puikus antiseptikas, kuris turi savyje daug smetoninių pu-

ty, kuris giliai įsigeria į kiekvieną odos skylutę ir prašina visus bakterijų perus.

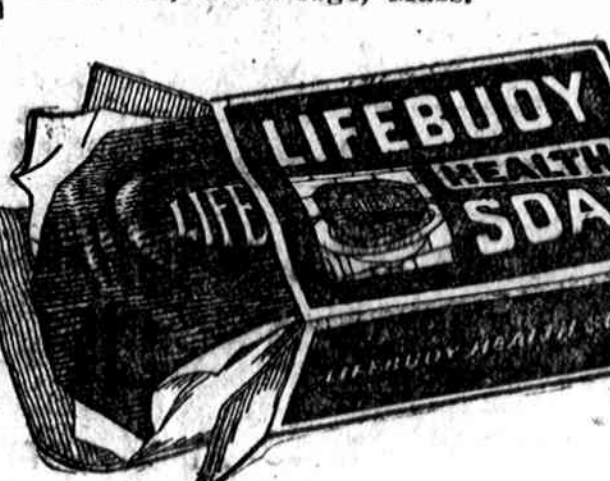
Jei jusų rankos visuomet būtų taip grynos kaip tik po išmazgojimo su Lifebuoy, tai nebūtų jokio pavojaus.

MINKSTA, PUIKI ODA VISĄ ŽIEMĄ.

Lifebuoy labai gerai užlaikys jusų odą minkštą ir sveiką visą žiemą, apsaugos nuo suskirdimo arba supūlėjimo. Todel, kad grynų vaisių alyvas iš palmų fruktų ir cocoanut, sujungta su puikiu Lifebuoy Sveiku Elementu, yra labiausiai apsaugojanti odos sveikatą.

Jums patiks Lifebuoy gardus kvapas. Jis turi daug kvapo ir tas yra užtikrinimas, kad jusų oda yra apsaugota, atšviežinta ir maloni.

Motinos — padėkite Lifebuoy kur tik yra bėgantis vanduo ir apsaugokit savo šeimyną nuo persišaldymo. Lever Bros. Co., Cambridge, Mass.

PIRMĄ KARTĄ CICERO

"GIRIŲ KARALIUS"

FANTASTIŠKA OPERA

Stato Pirmyn Mišrus Choras Nedėlioje, Spalio-October 21, 1923 LIUOSYBĖS SVETAINĖJE

14th Street ir 49th Court, Cicero, Ill.

Šis veikalas yra vienas iš svarbiausių lietuviškų kalbų, kurį parašė M. Rastenis pasiremdamas "Neužmušk" ideja, o muziką prirėngė Mikas Petrauskas. Šiame veikalė randasi nervų tempančių tarpų, bet taipgi daug juokų ir daug puikių ir umoristinių dainų. Pirmyn Mišrus choras po vadovystę P. Sarpaliaus stengsis veikalą pastatyti kuo geriausiai. Veikalui rezisieruoja M. Dundulienė. Po perstatymo Balsus prie geriausios Orkestrės. Kviečia PRIMYN MIŠRUS CHORAS.

Kelias į Socializmą

Parašė Dr. O. Bauer Lietuvos Socialdemokratų Partijos Leidinys

Versta iš vokiečių kalbos

TURINYS

1. Politikos ir visuomenės revoliucija
2. Stambiosios pramonės socializacija
3. Pramonės organizacija
4. Darbininkų komitetai
5. Stambiųjų dvarų socializacija
6. Valstiečių ūkio socializacija
7. Miestų žemės plotų ir namų socializacija
8. Bankų socializacija
9. Ekspropiatorių ekspropiacija
10. Socializacijos sąlygos

Knygutė 35 puslapių. Kaina 35 Centai

Verta kiekvienam perskaityti.

"NAUJIENŲ" KNYGYNAS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pinigai

iš Bridgeporto i LIETUVĄ per NAUJIENAS

3210 So. Halsted St., Tel. Boulevard 9663.

Garsinkitės Naujienose

NORÉDAMI
PIRKTI, PARDEGTI AR MAI-
NYTI VISAD — TIEPATIES
P. S. TAS JUMS BUS
ANT NAMŲ.
S. L. FABIONAS CO.
INVESTMENTS REAL ESTATE INSURANCE
809 W. 35th St., Chicago
Tel. Boulevard 0611 ir 6774
PADAROM PIRKIMO IR PAR-
DAVIMO RASTUS.
Pasekmingai siunčiamas ir
Parduodam Laivakvėres.

K. GUGIS ADVOKATAS

Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 111-13
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6
Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Tel.: Boulevard 1310
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiek-
vieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS LIETUVIS ADVOKATAS

2221 W. 22nd St., arti Leavitt St.
Telefonas Canal 2552
Valandos: 9 ryto iki 9 vakare. Se-
redoj ir Pėtnyčioj nuo 9 r. iki 6 v.
Veda visokias bylas visuose tel-
muose. Egzaminuoja Abstraktus
ir padirba visokius Dokumentus,
perkant arba pardudant Lotus,
Namus, Farmas ir Biznais. Skol-
na Pinigus ant pirmo morgičiaus
lengvomis išlygomis.

Tel. Dearborn 9067
A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiestij:
Room 1726
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 W. Washington St.
Cor. Washington & Clark
Namų Tel.: Hyde Park 3395

V. W. RUTKAUSKAS
Advokatas
29 So. La Salle St. Room 530
Tel. Central 6390
Vak. 3223 S. Halsted St., Chicago.
Tel. Yards 4681

S. W. BANES, Advokatas
Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1311 Rector Building
79 West Monroe Street, Chicago.
Phone Central 2560
Rez. 3203 So. Halsted St.
Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

J. P. WATTCES
LAWYER Lietuvys Advokatas
Dienomis Room 514-516
127 N. Dearborn St.
Telephone Randolph 5584
Vakaris: 10736 So. Wabash Ave.
Tel.: Pullman 6377.

AR SERGI?
Atėik pas mane ir lik sveiku
Nedėleisk, kad tavo liga pasidary-
ty chroniška arba kritiškai padė-
jime. Atėik šiandien asmeniniam
pasimatymui. Aš lengvai prašalin-
siu kad ir labiausiai chroniškas
ligas.
DR. M. S. BASISTA,
CHIROPRACTOR
1809 So. Loomis St.

Overkautai

2 kelių siuntai Vyrams, vaikams ir vaikams

Mūsų pigi rėnda ir mažos išlaidos pa-
daro galimū sutaupyti jums nuo
\$5 iki \$25

ant jusų siuto arba overkauto. Mes
turime visokio materijolo kokio jus
tik norite, vienodų spalvų ir vėliau-
sių stylių.

Visi stiliai, spalvos ir mioros.
Siuntai ir overkautai **\$18.50**
ir augščiau

Valkų siuntai ir overkautai **\$8.50**
ir augščiau

S. GORDON,
739 W. 14th St.

Pirmos durs į rytus nuo Halsted St.
prie 14 St.

Atdara kasdien nuo 8 ryto iki 9 vak.
Subatomis nuo 8 ryto iki 10 vakare.
Nedėlioj nuo 8 iki 5 vakare.

Extra! VYRAMS Extra!

Šiandien, tikrai šiandien

TAUTISKOS BAZNYČIOS SVETAINĖJ
35 ir Union gatvių

Pradžia 8 val. vakare. Įžanga 25c.

Vyrų paslaptys — gėda ir pasekmės gė-
dos. Kaip nuo jos apsisaugoti. Tą aiškins
Dr. A. J. Karalius, Rengia "Gyvenimas".
Kviečia KOMITETAS.

DOVIERNASTIS

(Ingaliuojimai)

Taipgi kiti Reikalai ir
Provos Lietuvoje

Jeigu kam reikia padaryti do-
viernastis vedimui reikalų ir pro-
vų Lietuvoje, jei reikia padaryti
pirkimo ir pardavimo aktus kas-
link nuosavybės Lietuvoje, ar
kokių kitus dokumentus, tegul
kreipiasi į Naujienų ofisą, kur
visi tokie dalykai atliekami su
pilnu žinojimu, stropiai, greitai
ir už pigiausią kainą.

Taip-jau jeigu kas turi vedi-
mui provų arba bylų Lietuvos
teismuose, tegul keripiasi į Nau-
jienų ofisą, nes iš čia pavedame
Lietuvos bylas savo korespon-
dentams advokatams Lietuvoje,
kiekviename atsitikime paskiria-
me bylas geriausiems savo daly-
ko žinovams.

NAUJIENOS
Teisių Skyrius

1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

ELEKTRA

šviesą ir pajėgą suvedame į senus ir naujus namus, taipgi dirb-
tuves. Cash arba ant išmokėjimo.
Pirmutinė Lietuvių Elektros Korporacija Amerikoje

THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc.
A. BARTKUS, Pres.
1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892. Chicago.

MUSŲ MOTERIMS

Veda Dora Vilkenė

Taupymas

Rodos, nėra nieko sunkesnio, kaip priprasti taupyti, bet jeigu sykiu pamėgintume, tai mums tas neišrodytų taip sunku ir negalimu.

Taupymas, tiesa, yra tam tikras talentas. Yra žmonių, kurie nors ir daug uždirba, bet niekuomet nieko neturi. Apie tokius žmones sakoma, kad pinigais nuo jų bėga, nes jie jo nemėgsta. Yra ir tokių, kurie rodos tik šia diena gyvena ir apie šaltą ir netikrą rytojų nei nemąsto; yra pagaliau ir tokių, kurie nors ir suprantą, kad reikia atidėti juodai dienai, bet per savo silpnumą neįstengia save prispirti. Tokie žmonės tankiausia save ramina, kad girdi; aš mažai uždirbu, man neapsimoka padėti vieną, antą dolerį, juk tokiu būdu visvien nieko nesutaupyti. Tas netiesa.

Jeigu jums kuomet nors prisiejo girdėti apie Amerikonus ir jų taupymo sistemą, tai jus matėte, kad jie ne dolerius taupo, bet centus — tai yra tikriausias ir lengviausias taupymo būdas tiems, kurie ne daug uždirba.

Bankuose galima gauti tam tikrą, gražią patogią dėžutę, truputį didesnę už amerikonišką sidabrinį dolerį, į kurią galima sutalpinti \$5.00 dešimtukais.

Jeigu kasdien įdėtumėte į tokią dėžutę 10 centų, tai per metus laiko sutalpysit \$36.50, o per du metus \$73.00.

Ar toks taupymo būdas yra sunkus? Sunkiausia turi būti bus atsiminti įdėti tą dešimtuką, nes patio dešimtuko vargiai kas pasigėstų. Tie, kurie gali atidėti daugiau, turėtų pasidaryti samatą vieną ar du syk į mėnesį ir gavus algą atidėti likusius nuo išlaid pinigais.

Žmogus, kuris nesirūpina apie rytojų, yra lygus tam, kuris audrai užėjus, — neturi pastogės.

Pamėginkite taupyti — tai ne sunku!

Kaip ir ką virti

Rauginti kopustai su kumpiu.

Nuplovus kaulą rukyto kumpio užpilk vandenio, sudėk kopustus ir užvirink. Kopustų reikia dėti gana tirštai. Kuomet vanduo užvirs, įdėk vieną didelį svaguną, pipirų ir lapelių. Virink apie 3 valandas. Kas turi taukinės, gerai yra įdėti šmotuką, pirmi gerai sutrupis blinde. Jeigu taukinės nesideda, gerai yra paplakti truputį miltų su šaltu vandeniu ir prie galo virimo įpilti kopustus. Šitie kopustai yra dar garesni, jeigu jie pastovi dieną ir juos pašildyti.

Sutinta višta

Supiaustyk vištą į šmotokus, sudėk į puodą, užpilk vandeniu, kad vos mėšą apsemtų, įdėk šmotuką supiaustytą, nerukytų lašinių, uždenk ir šutink pakol mėsa bus minkšta, vanduo beveik visai išgaruoja. Išstarpink šaukštą sviesto ant skaurados, įmaišyk į jį porą šauktų miltų, truputį pagruzdink, bet neperdaug, įpilk porą puodukų pieno; įdėk druskos ir pipirų pagal skonį. Sudėk vištą ant torielkos, užpilk sunką ir apiberk smulkiai sukapotom petruškom (parsley).

Prikimšti kopustai

Nuimk atsargiai lapus nuo kopusto galvos ir viryk iki

pradės būti minkšti (arba pusiau gatavi). Nustenk vandens ir atsargiai išimk kopusto lapus, žiurdama, kad nesudarytum.

Turėk gatava kiek nori šaltos ir virtos mėsos. Kol kopustai verda, sukapok mėšą ir sumaišyk su lygiai tiek duonos trupinių. Pridėk druskos ir pipirų pagal skonį, truputį sviesto ir vieną, du, ar tris (pagal daugumą mėsos) gerai išplaktus kiaušinius. Įmaišyk sukapotus mažesnius kopusto galvos lapus prie mėsos ir trupinių. Uždėk po keletą šauktų šios košės ant kiekvieno kopusto lapo ir atsargiai suvyniok, galutinai aprišdam lapus švarių baltų siulu, kad kopustai nepasileistų.

Sudėk į karštą vandenį ir viryk iki lapai bus minkšti. Jeigu nori gali kopustus apipilti su ištirpintu sviestu arba padaryk dažalą su rugščia smetona.

Į stalą galima paduoti su bulbėmis.

Makaronai ir tomates

Sulaužyk makaronus į mažus šmotelius iki turėsi pilną puoduką. Nuplauk ir sudėk į pusdintą vandenį dubeltame puode. Viryk iki makaronai bus minkšti. Gerai išsvies- tuck lėkštą bludą ir įdėk eilę makaronų, lengvai apibarstyk pipirais ir uždėk eilę tomatių (iš blėtos, arba žalius, riekelėmis). Padėk ant tomatių

keletą šmotelių sviesto ir leng- čia. Kępki viduriniai karšta- vai apiberk druska ir pipirais (reikia mažai dėti). Vėl uždėk eilę makaronų, vėl tomatių iki blūdus bus beveik pilnas. Išvoliok arba smulkiai sutru- pink 5 arga 6 krekes gerai su- maišius su ištirpintu sviestu ir uždėk ant viršaus blūdo. Kępk pečiuje per 15 ar 20 minu- tų.

Surio kiaušiniene

Gerai išplak 2 kiaušinius ir sumaišyk su jais puskvortę karšto pieno. Įdėk keletą rie- kučių senos baltos duonos ir nolinį blūdą. Sutarkuok ant šios duonos ketvirtą dalį sva- ro angliško surio. Apipilk kiaušiniiais ir pienu.

Įdėk į pečių ir kępk kokią 20 minutų. Padėk ant stalo lar labai karštą.

Paprastas sviesto pyragas

Gerai išplak pusę puoduko sviesto. Išlengvo sumaišyk su sviestu 2 puodukų cukraus (dedant tik po truputį cuk- raus). Įmaišyk 4 kiaušinių trynius išplaktus iki bus tirš- ti. Pridėk vieną šaukštą va- nilos. Turėk gatavą vieną puoduką saldaus pieno ir 3 puodukus "pastry" miltų išsi- ūtus drauge su 4 šaukštukais "baking powder" į vieną šešta- dalį šaukštuko druskos. Įmai- šyk miltus ir pieną pramainu, dedant po truputį vieno, o pas- kui po kito, iki viskas bus sumaišyta. Galutinai labai lengvai įmaišyk su peiliu (vis- piaudama tesla, 4 kiaušinių baltymus, taip stipriai išplak- tus, kad neišpuola kuomet ap- voži blūdėlį. Išstaukuok dvi blėtas ir įtiesk popierą į apa-

Seimyninkėms patarimai

Lygios dalis amonijos ir ter- petino sumaišytos, išims tepy- lą (paint) iš drapanų.

Jeigu rankos labai purvinos, ir sunku jas nuplauti, patrink jas druska ir tada tik nuplauk su muilu.

Skurines pirštines galima užlaikyti suvyniojus jas į vil- noniā flanelę (grynų vilnų ma- teriją).

Šluotą daug ilgiau galėsi vartoti, jeigu ją pakabinsi ant sienos, vietoj pastačius į kam- pą.

Puodą, kuriame verdi kavą butinai reikia kas savaitę lruskuotame vandenyje arba vietoj druskos įdėti "boric acid".

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaipo lietuvis, lietuviams vizdos
patarnauju kuogeriausiai
M. Yuška
3223 W. 38th St., Chicago, Ill.

Pinigai
iš
Brighton Park
i
LIETUVĄ
per
NAUJENAS
4138 Archer Ave.,
Tel. Lafayette 7674.

Lietuviai Daktarai

Lietuvių Doktorų Draugijos Nariai

DR. A. J. BERTASIUS
3464 So. Halsted St.
Ofiso val.: 1 iki 8 ir 6 iki 8 v. v.
Tel. Boulevard 5918
Rezidencija, 3159 So. Union Ave.
Tel. Yards 1699

DR. S. BIEZIS
Gydytojas ir Chirurgas
2201 W. 22 St., kampas Leavitt St.
Phone Canal 6222
Res.: 3114 W. 42 St. Phone Lafay-
ette 4938. Ofiso valandos: 1-4 ir
7-8, nedėlio 10-12 diena.

Tel. Lafayette 3415
DR. C. K. CERYS
(Cherry)
DENTISTAS
Perkėlė savo ofisą į Brighton
Parką
4454 So. Western Ave.
(Kamp. 45 St.)
CHICAGO, ILL.
Valandos: nuo 3 po pietų iki 9 vak.
Subatomis nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 12

A. L. DAVIDONIS, M. D.
4643 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto;
nuo 5:30 iki 7:30 vakare.

DR. C. K. KLAUGA
DENTISTAS
1821 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Kampas 18-th Street.
Phone Canal 0267

Telephone Yards 1582
DR. J. KULIS
Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso val.: 9 iki 12 pietų, 7 iki 8 v.
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

\$15 Kryptok Akiniai, \$8
Išpardavi-
mas visų
savaitę
Tie žinomi akiniai yra parduojami po
\$15 ar daugiau visų akinių specialistų. Mu-
sų kaina tik \$8. Jei jūs turite galvos skau-
dėjimą ar nuvargusias akis, ateikite į seną
optikėtinę firmą, kuri tarnauja publikai
jau 60 metų. Mes pritaikome specialius aki-
nius tokiu kaina kurią galite užmokėti.
Patarnaus Jūsų C. E. MOWER, Regist-
ruotas Optikas, Mgr.
L. MANASSE CO.
Optikai ir akinių specialistai.
Šeštas aukštas Reliance Building
32 N. State St., kampas Washington St.
Valandos nuo 9 ryto iki 6 val. vakare,
įskaitant savaitę.

VANOS
Rekomenduojame mūsų karšto oro
ir šilumos, taipgi elektriškus
gydymus ir masażą del moterų
ir vyrų gydymui reumatizmo del blo-
go kraujo cirkuliacijos, šalčio ir tt.
A. F. GEHL & CO.,
1550 Clybourn Avenue.
Daktarai rekomenduoja šitas
maudynes.
Telefonas Lincoln 4424

Ši jauna panelė, jūsų pačių tautos, yra svarbi narė
mūsų organizacijos. Ji čionai yra del svarbaus tikslo,
patarnavinui mūsų lietuviški kalbantiems kostumeriams.
Ji remiasi visais turtais šio stipraus valstijinio banko.
Ateikite į banką, pasikalbėkite su panele Kudulaitė ir
daleiskit jai pasakyti jums, jūsų prigimtoje kalboje, kaip
mes esame pasirengę patarnauti jums.

The Stock Yards Savings Bank
4162-72 So. Halsted Street, Chicago.
CLEARING HOUSE BANKS.

Dr. Mikolas Lewin, Gydytojas ir Chirurgas
Buvęs kapitonas-gydytojas lenkų kariuomenėj
SPECIALUMAS: — VENERINIS LIGOS
866 Milwaukee Ave., netoli Racine Ave. Telefonas Haymarket 3042
Valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 12 diena, po pietų nuo
6 iki 9 valandai vakare.

Ofiso Telefonas Central 4104 **DR. H. A. BROAD** Busto Telefonas
Armitage 3209
VIDURMIESCIO SPECIALISTAS
Apskrita Chirurgija (operacijos) ir Moterų Ligos.
7 West Madison Street, kamb. 1202. Kampas State gatvės.
Ofiso valandos: Nuo 3 iki 5 po pietų ir pagal sutaimą.

Dr. A. J. KARALIUS
Gydytojas ir Chirurgas
3303 S. Morgan St., Chicago.
Telephone
Boulevard 2160
Valandos
Nuo 9 iki 12 val. dienos ir
Nuo 2 iki 9 val. vakare.

DR. A. MONTVID
Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas
25 E. Washington St.
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
Telephone Central 8066
1824 Wabasha Ave.
Humboldt 1098
Valandos: nuo 6 iki 8 vakaro
Rezidencijos tel. Kedzie 7715

DR. M. T. STRIKOL'S
Lietuviai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 7820
Val. 2 iki 4 ir 6 iki 8. Ned. 10 iki 12
Namai 6641 S. Albany Ave.
Tel. Prospect 1930
Valandos pagal sutartį

Telephone Yards 5082
DR. M. STUPNICKI
3107 So. Morgan St.,
CHICAGO, ILL.
VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir
nuo 5 iki 8 vakaro
Nedėliomis ofisas yra
uždarytas

DR. V. A. ŠIMKUS
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeris
5315 South Halsted St.
Tel. Boulevard 1401
Val. 9 ryto lig 2 P. M. ir 7—9 P. M.
Ned. 9—12 A. M.

Mrs. A. MICHNIEVICZ-VIDIKIENĖ
AKUŠERKA
3101 So. Halsted St., kampas 31 ga
Ofisas su Dr. J. F. Van Paing
Tel. Yards 1119
Baigusi akušeri-
jos kolegiją; il-
gal praktikuoti
si Pennsylvania-
jos ligonbučiu-
se. Sąžiningai pa-
tarnauja, viso-
kiose ligose prie-
gimdymo, laike
gimdymo ir po
gimdymo.
Už dyka pata-
rimas, da ir kito-
kiose reikaluose
se moterims ir
merginoms; kreip-
kitės, o rasite
pagalbą.
Valandos nuo 7
ryto iki 1 po pie-
tų, nuo 6 iki 9 v.
vakare.

P-lė Kudulaitė
i s
The Stock Yards Savings Bank

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 16 metų
Ofisas
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos
Chicago, Illinois.
Specialistas džiovyos
Moteriškų, Vyrų ir
Vaikų ligų.
OFTSO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki
5 val. po piet ir nuo 7 iki 8:30 val.
vakaro. Nedėliomis nuo 10 valan-
dos ryte iki 1 val. po piet.
Telefonas Drexel 2880

DR. MAURICE KAHN
4631 So. Ashland Ave.
Ofiso Valandos: nuo 10 iki 12 die-
nų, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 9 va-
kare. Nedėliomis nuo 10 iki
12 diena.

Tel. Boulevard 0587
DR. MARYA DOWIAT-SASS
1707 W. 47th St.
Valandos nuo 8 iki 12 diena, nuo 6
iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8
iki 2 val. po pietų.

Rezidencijos tel. Van Buren 0234
Ofiso tel. Boulevard 9693

Dr. A. A. Roth
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriškų, Vyrų ir
Vaikų ir visų chroniškų ligų
Ofisas: 3335 So. Halsted St., Chicago.
Valandos: 10—11 ryto; 2—3 po piet,
7—8 vak. Nedėliomis 10—12 diena,
Res. 1139 Independence Blvd. Chicago

Jei abejojate akimis, pasiteirauk
DR. A. R. BLUMENTHAL
Optometrist
Tel. Boulevard 6487
4649 S. Ashland Ave.
Kampas 47-to gat.
2-ros lubos

Telefonas Boulevard 1939
DR. S. A. BRENTA
Ofiso valandos:
9 iki 12, 1 iki 3 diena
ir 6:30 iki 9:30 vakare
4608 S. Ashland Ave.,
netoli 46th St., Chicago, Ill.

Office Hours: 10 iki 12 pietų
5 iki 7 val.
Tel. Canal 2118
DR. A. L. YUSKA
PHYSICIAN AND SURGEON
1900 So. Halsted St.
Gyvenimo vieta: 4138 Archer Ave.
2 iki 4 po pietų
Tel. Lafayette 0098

Canal 0257
Naktinis Tel. Canal 2118
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos: 11 iki 4 po piet,
6 iki 9 vakare
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto
1821 So. Halsted St.,
Kampas 18 ir Halsted St.

DR. P. ŽILVITIS
Gydytojas ir Chirurgas
3243 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 7179
Rezid. Tel. Fairfax 6574
CHICAGO, ILL.

DR. B. F. GARNITZ
3149 So. Morgan St. antros lubos
Ofiso valandos: Nuo 12 iki 2, nuo
4 iki 6 ir nuo 8 iki 9.
Nedėliomis nuo 11 iki 2 val. diena

Tel. Blvd. 8138
M. Woitkewich
BANIS
AKUŠERKA
Turin patyrimą.
Pasekmingai pa-
tarnauju mote-
rimams prie gimdy-
mo kiekviename
atsitiktume. Teikiu
ypatiską prižiūrė-
jimą. Duodu pa-
tarimus moterims
ir merginoms dy-
kai.
3113 South
Halsted St.

DR. HERZMAN
—IS RUSIJOS—
Gerai lietuviams žinomas per 15
metų kaip patyręs gydytojas, chi-
rurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas
vyrų, moterų ir vaikų pagal nau-
jausius metodus X-Ray ir kitokius
elektros prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija: 1025 W.
18th St., netoli Fisk St.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų,
ir nuo 6 iki 8 val. vakarais.
Telefonai: { Dienomis: Canal
3110 arba 0375
Nakti Drexel 964
Boulevard 4136

3410 So. Halsted St.
Val.: 9—10 A. M. ir 8—9 val. vak.

Telephone Yards 0994
DR. MAURICE KAHN
4631 So. Ashland Ave.
Ofiso Valandos: nuo 10 iki 12 die-
nų, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 9 va-
kare. Nedėliomis nuo 10 iki
12 diena.

Tel. Boulevard 0587
DR. MARYA DOWIAT-SASS
1707 W. 47th St.
Valandos nuo 8 iki 12 diena, nuo 6
iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8
iki 2 val. po pietų.

Rezidencijos tel. Van Buren 0234
Ofiso tel. Boulevard 9693

Jei abejojate akimis, pasiteirauk
DR. A. R. BLUMENTHAL
Optometrist
Tel. Boulevard 6487
4649 S. Ashland Ave.
Kampas 47-to gat.
2-ros lubos

Telefonas Boulevard 1939
DR. S. A. BRENTA
Ofiso valandos:
9 iki 12, 1 iki 3 diena
ir 6:30 iki 9:30 vakare
4608 S. Ashland Ave.,
netoli 46th St., Chicago, Ill.

Office Hours: 10 iki 12 pietų
5 iki 7 val.
Tel. Canal 2118
DR. A. L. YUSKA
PHYSICIAN AND SURGEON
1900 So. Halsted St.
Gyvenimo vieta: 4138 Archer Ave.
2 iki 4 po pietų
Tel. Lafayette 0098

Canal 0257
Naktinis Tel. Canal 2118
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos: 11 iki 4 po piet,
6 iki 9 vakare
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto
1821 So. Halsted St.,
Kampas 18 ir Halsted St.

DR. P. ŽILVITIS
Gydytojas ir Chirurgas
3243 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 7179
Rezid. Tel. Fairfax 6574
CHICAGO, ILL.

DR. B. F. GARNITZ
3149 So. Morgan St. antros lubos
Ofiso valandos: Nuo 12 iki 2, nuo
4 iki 6 ir nuo 8 iki 9.
Nedėliomis nuo 11 iki 2 val. diena

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published Daily, except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
Editor P. Grigaitis

1789 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8508

Subscription Rates:
\$5.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$8.00 per year in Chicago.
8c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Naufienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų Ren-
dovas, 1789 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas Roosevelt 8508.

Užsimokėjimo kainos:	
Chicagoje — paštui	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per nešiotojus:	
Viena kopija	3c
Savaitė	18c
Mėnesiui	75c
Suvienytose Valstijose, ne Chicagoje, paštui	
Metams	\$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvon ir kitur užsimokėjimo (Atpiginta)	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Pinigus reikia gauti pašto Money Orderiu, kartu su užsakymu.	

Asmenų niekinimai.

Mūsų spaudą visuomet teršdavo per daug tankūs užpildinėjimai ant atskirų asmenų, bet paskutiniu laiku šita laikraščio liga pavirto tikra epidemija.

Paimsi į rankas by kurį komunistų laikraštį, tai tik mirga biauariausi pasikolijimo žodžiai ir niekinimai įvairių asmenų adresu: tas ir tas "niekšas", tas ir tas "biaurybė", tas ir tas "apgavikas", "mulkintojas", "Judosius" ir tt. Atskleisi klerikalų "Draugą" — randi tą pat; tik jisai neturi tiek originalumo, kaip bolševikų laikraščiai. Kuomet šie be-

veik visus savo keiksmus patys sugalvoja, tai jisai dažnai perspausdinėja kolionės iš komunistų "Laisvės" ir iš čikagiškio savaitinio skebų užtarėjo.

Nuo komunistų su klerikalais stengiasi neatsilikti ir kai kurie tautininkų laikraščiai. Vienas jų, pavyzdžiui, neįstengdamas kitaip sumušti "Keleivį", ėmė piesti jo redaktorių lietuvių tautos priešu ir tituluoja jį "panie Michalkiewicz".

Kurį sveiko proto žmogų gali įtikinti šitokios rūšies "argumentai"? Nejaugi tie asmenų niekintojai mano, kad jeigu jie iškonveiks tą arba kitą visuomenei žinomą žmogų, tai ji ims ir su panieka nusigręš nuo laikraščio, kurį jisai redaguoja, arba nuo organizacijos, kurioje jisai veikia? O jeigu jie nemano, kad asmenų niekinimais galima to pasiekti, tai nejaugi jie atskirus asmenis "peizoja" tikrai tam, kad nori išlieti ant jų savo tulžį?

Niekinami yra tie žmonės, kurie stovi kurio nors judėjimo priešakyje. Paprastai, eiliniams piliečiams duodama ramybė. Ir išeina tuomet keistas dalykas: asmenis, kuriems yra pavesta svarbesnis visuomeninis darbas, yra apjuodinti, purvais apdrapstyti — tarytum jie būtų blogiausi už visus!

Jeigu tie rašytojai, kurie užsiima asmenų niekinimu, mano, kad tai yra tiesa, tai tegu jie paaiškina: kame priežastis, kad mūsų visuomenė kaip tik tuos šmeižiamus, purvinamus asmenis stato į atsakomingiausias vietas ir pveda jiems svarbiausią darbą? O jeigu jie taip nemano, tai tegu jie netvirkina savo skaitytojų. Pirmutinė rašytojo pareiga yra skelbti skaitančiajai publikai tiesą ir mokyti ją žmoniškumo. Laikraščio

šaltos nėra "spitunas", kurį diena iš dienos, savaitė iš savaitės gali by kas apiaudyti!

Rusijos pripažinimas.

Keletas Amerikos senatorių ir atstovų buto narių šią vasarą aplankė Rusiją. Ką kurie jų parsivežė palankią bolševikų valstybei nuomonę, kiti nepalankią. Kadangi jų nuomonės ne vienodos, tai negalima tikėtis, kad kongresas nutartų raginti valdžią pripažinti sovietų Rusiją.

To negalima tikėtis da ir dėlto, kad Rusijos pripažinimui prieštai pasipriešino paskutinėje savo konvencijoje Amerikos Darbo Federacija.

Bet yra galimas daiktas, kad iš kongreso bus daromas spaudimas į administraciją, idant ji užmegstų su Rusija prekybos santykius. Prekyba vesti su Rušija Jungtinės Valstijos galėtų ir nadavusis juridinio pripažinimo bolševikų valdžiai, kaip daro, pav. Anglija.

Juridinis pripažinimas reiškia daugiaus, negu prekybos ryšius. Jisai reiškia ir pripažinimą tų tarptautinių sutarčių, kurias yra padariusi sovietų valdžia. Tarp tų sutarčių yra viena, labai pragaistinga Lietuvai, būtent: Rygos sutartis, kuri faktinai pavedė Vilnių lenkams.

Apžvalga

MĖLYNO KRAUJO FILOSOFIA.

"Sandara" staigu užsimanė padaryti lietuvių tautą aristokratinę. Sako:

"Lietuviai yra mėlynakiai — tai nordikų rasė. Nordikai ir yra valdančioji rasė.

Paziūrėjime į Maskoliją, kurioje didžiulioje alpiniečiai, susimaišę su mongolais (totoriais), ir pamatysite, kad ten patys nemoka valdyti: Pirmiau Maskoliją valdė vokiečiai valdininkai, dabar — žydai. Lenkai, kurie didžiulioje alpiniečių rasės, turi vyriausiuosius savo valdininkus iš lietuvių (Pilsudskiai, Narutavičiai, Valcickauskai, Narbutai ir t.t.). Ispanai yra vidurmečių rasės — ir kas juos valdo? Gi atėjusiai mėlynakiai-nordikai, kurie pastoję jų šalies didžiuliais. (Dėl jų mėlynų akių ir išsišovusių mėlynų gyslų ir viso svieto aristokratai vadinaši "mėlyno kraujo"). Kur tik ne nordikų šalį, ten arba bloga valdžia, arba atėję nordikai valdo. Kur didžiulioje nordikų (Vokietija, Anglija, Šv. Valstijos ir tt.), ten valdžia yra tvarki. Tik vieni nordikai turi mėlynas akis. Drąsiai galima spėti, kad bent 95% lietuvių yra mėlynakiai, t. y. jie beveik tyri nordikai — tik vieni švedai tyresni už lietuvių nordikai. Budami nordikų — tvarkdary — rasės, lietuviui mokės susitvarkyti...

Mes irgi, žinoma, turime vilties, kad lietuviui mokės tvarkytis; bet "aristokratiškai" lietuvių tautos prigimčiai, deja, nesugebama dėti tiek daug svarbos, kaip "Sandara".

Jeigu mūsų tautos prigimtis būtų toks didelis dalykas, tai kodel gi mėlynakius lietuvius per šimtus metų valdė kitos tautos? Kodel jie, turėję kitąsyk galingą valstybę, neįstengė savo šalį net nuo svetimo jungo apsaugoti?

"Sandaros" redaktorių, beje, pats sumuša savo teoriją, kuomet jisai nurodo, kad šandie Rusiją valdą žydai, kurie juk visai nėra "nordikai".

Nėra "nordikų" rasės ir ryminiečiai; vienok Rymas kitąsyk buvo sutvėręs galingą imperiją, kuri apėmė kuone visą žinomąjį tuo laiku pasaulį. Nėra jokie "nordikai" ir graikai, kurie savo laiku stovėjo pasaulio civilizacijos priešakyje.

Rasių teorija iš viso yra pušėtinai tuščias dalykas. Ji gali but įdomi, tyrinėjant tą sri-

tį, kuri randasi tarpe gamtos mokslų ir visuomenės mokslų; bet priešus prie grynai visuomeninių klausimų, ji netenka jokios vertės. Ne žmonių kilimė nustato tuos arba kitus santykius visuomenėje, bet jų kasdieniniai reikalai ir tie būdai, kuriais jie stengiasi tuos reikalus aprūpinti.

Kad tai yra tiesa, tai parodo tas faktas, jogei tos pačios rasės (kilmės) žmonės vienoje gadynėje tvarkėsi vienaip, kitoje — kitaip: jie dėjosi didesnes arba mažesnes grupes; jie turėjo įvairių rūšių valdžias; jie gyveno savarankiškai arba buvo pavergti, ir t.t.

Visuomenės mokslai šandie jau yra padarę tokį progresą, kad niekas nebetiki tas pasakas apie "mėlyną kraują", kurias buvo sugalvoję feudalizmo gadynėje darbo žmonių išnaudotojai, ponai. Bet yra visai juokinga, kuomet toms pasakomis mėginama maitinti lietuvių liaudį, vos keletas dešimčių metų atgal pasiilusavusią nuo baudžiavos jungo!

VEL EINA VAIRAS.

Smetona ir Voldemaras vėl ėmė leisti žurnalą "Vairą". Gavome pirmuoju du jo numerius. Aplink jį yra susispietę visi tie publicistai ir politikai, kurie priklauso Lietuvos "Pažangos" partijai ir kurie pirma leido dienraštį "Krašto Balsą".

LIETUVOJE PASIBAIGĖ GYVENTOJŲ SURAŠYMAS.

"Lietuva" praneša, kad visuotinas gyventojų surašymas Lietuvoje jau pasibaigė. Suraišinėjime dalyvavę apie 4500 žmonių. Nesusipratimų nebuvę jokių, gyventojai žiūrėję į tą darbą labai palankiai.

Dabar einas bendras suskaičymas ir netrukus busįs pranešta, kiek iš viso yra Lietuvos gyventojų, kiek vyrų, moterų, ir kitokios žinios.

KODEL SUSTOJO KLERIKALŲ "LAISVĖ".

"Tėvynei" vienas korespondentas iš Lietuvos rašo:

"Vienas arti 'Laisvės' stovėjęs žmonių nejučiomis,

išsitarė, kad šitas dienraštis stebėtinai mažai skaitytojų turėjęs. Net Lietuvos klerikalinio judėjimo vadai jo nenorėję skaityti, jau nekalbant apie liaudį, kuri net dykai dalijant nenorėjusi jo imti. Net ir paprasčiausis žmogelis nesidrovėdavo stachiai pasakyti, kad tai yra melų ir purvų organas ir todėl neverta jo nė į rankas imti. Dėl šitos priežasties tasai laikraštis ir buvo priverstas sustoti, nes finansinės paramos jam netruko. Dabar girdėtis, kad klerikalai neužilgo pradės leisti kitu vardu dienraštį, kad liaudis nežinotų, jog tai yra tos pačios 'Laisvės' melų ir purvų tęsinys. Šitai teko sužinoti iš to paties arti 'Laisvės' stovėjusio asmens."

Antisemistiniai akcesai Lietuvoj

Kaune ir provincijoje žydai užpildinėjami ir mušami.

Kaunas, spalio 15 (Žydų koresp. Biuro). — Paskutiniame Lietuvos Seimo posėdyj žydų atstovai Finkelšteinas, Robinsonas, Garfinkelis ir Raginskis padavė paklausimą Vidaus Reikalų ministeriui dėl įvykusių pastaruoju laiku provincijoje neramumų prieš žydus. Daugelis dalyvavusių tuose neramumuose chuliganų buvo kariškių rubuose, ir policija nieko jiems nedarė. Panevėžyje buvo šaudoma į žydų šulę. Ukmergėje lietuvių kareiviai plikais savo kardais sužeidė dvidešimt žydų. Visur, kur tik buvo žydų kalba iškabos, jos buvo smala numozotos. Dagi Kauno gatvėse praevia žydai buvo chuliganų užpildinėjami ir mušami. Gardino gatvėje dviem didžiausiom žydų šulėm išdaudyta langai. Langai išdaudyta taipiau Žydų Tautos Tarybos rumų.

KAUNO GYVENTOJŲ SKAIČIUS.

Kaunas, spalio 15 (Žydų Koresp. Biuro). — Statistikos biuro pranešimu Kaunas, turi 91,302 gyventojų, tame skaičiuje žydų yra 24,691 gyventojas.

Ivairyenybės

TROGLODITŲ SKULPTUROS DIRBTUVĖ.

Jaunas prancuzų archeologas Kastre Tuluzos apylinkėj, madydamasis Garonos prieupę, pastebėjo, kad grotas, iš kurio teka požeminis upelis, daugiau, kaip paprastai, atidengtas. Prisirišęs prie kaktos elektros lėmpelę ir nuplaukęs tuo požeminiu upeliu apie du kilometru, dešinėj pusėj rado sausą galeriją. Ten jis rado padirbtą iš molio meškos liemį be galvos, ant sienų primityvus darbo žvėrių atvaizdus, ant žemės gulėjo daugybės įvairių molinių figūrų. Čia pat gulėjo ir meškos kiaušas, kūrįs, gali būti, buvę skulptoriui modeliui. Prie sienos stovėjo dvi olių liutų ir trys arklų figūros.

Sulyg archeologų nuomonės tie radiniai yra pradžios dabartinės geologijos epochos, taip vadinamos neolitinės epochos: t. y. — 20-65,000 metų atgal. (L. Z.)

Jaunimo organizacijos Latvijoje.

Latvijoje esą 3 jaunimo organizacijos: socialdemokratų jaunimo apie 200 narių, tautininkų sąjungos apie 1500 narių ir Latvij jaunatnes savieniba 40,000 narių. Ši sąjunga laikanti tautinį universitetą, 2 gimnaziją, 4 dideles mokyklas, muzikos institutą, kalbų institutą, 15 skautų draugovių, 10 skautų draugovių; turinti daug sporto aikštelių ir klubų, skaityklų, darželių ir t. t. Ši organizacija yra tautinė ir nepartinė. Šiemet pavasarį, per Žulėm išdaudyta langai. Langai išdaudyta taipiau Žydų Tautos Tarybos rumų.

Laisvės Poema.

(Laisvai Lamenną sekant)

Tamsi buvo naktis
Ir žvaigždutė jokia
Nemirgėjo dangaus dar skliautuose;

Šiurpt darės, baugu
Ir sieloj neramu,
Rods, kad amžių prislėgtas kapuose.

Nieks netrukde tylos,
Tik nuostabūs garsai
Lyg sujudinti sparnai šnarėjo.

Girdėt buvo visur;
Virš kaimų ir miestų...
Naktis viską apglobus turėjo...

Sutirštėjo tamsa
Ir juodi šiurpuliai —
Nemalonūs širdy pasiliko...

Ir gėlė nei viena
Nepabudo tada,
Nors jau žemei žvaigždutė sušvito.

Tik negyvam name,
Apšviestame rausvai,
Ten sėdėjo septynios žmogystos.

Sostai jų geležies,
Alkanųjų šmėklų
Nepabugo dainelės pragystos...

Purpuro apsiaustai
Dengė kunus baises,
Briljantų karunoms dėvėjo...

Žiaurus jųj veidai
Aprasoj kraunais
Įnirtimu pasaudin žiūrėjo.

Jie tai amžių vaikai.
Prakeikti jau senai,
Jų žvilgsniai įsiutimu spindėjo,

Baisi juoda naktis —
Jų maloni viltis...
Skurdas kančias auginti pradėjo...

Gludi sostas prieš jas —
Žmonių kaulų kruva,
Vietoj suolo prispausta laisvužė.

Nuo sunkių valandų
Nekantavo jina,
Vis vaitojo, lyg į jautą giružė.

Varstė ją ten žvilgsniai
Kaulėtųjų žmonių.
Keršto žodžiais jai ašaras spandė

Ji tylėjo niurai...
Prisiminus linksmi
Skaisčią viltį ateinančią audė...

Dar stovėjo už jos
Stalas medžių juodų
Padabintas vargdenių dejonėms,

Čia gi kraujo indai
Dar putojo karštai
Užpelnyti už laisvę karionėms...

Prie kraujuotų indų
Buvo vis nuolatos
Žmogaus kaukuotė-indas gėrimo,

O gerėjai visi
Nusiminę ilgai
Niekio neveikė, kolei aprimo...

Viena žvelgė laisvėn
Ir skaudžiais spinduliais
Ją pervėrusi kėlės iš sosto,

Prisvyravo artyn,
Prisilenkus piktai
Savo kauketa ranka ją glostė:

Suvirpėjo visa
Vos nepuolė šale
Prie laisvės greta stalo baisingo.

Susilaikė silpnai,
Atsiduso sunkiai,
Lyg akmuo greta kaulų sustingo.

Kitos žvelgė į ją
Nenustebe — šaltai,
Bet kaž-kas per jų veidus perbėgo

Ir baisi šypsena
Lupas iškreipė jų
Aidas šypsno tamsybėn prasmego.

Viskas buvo ramu...
Akimirksniu vienu
Ką nusilpusi ji tikrai buvo.

Indą griebė greitai
Prisipylus kraują
Gėrė, gėrė kol kunas pasiruvo...

Tasai gėrimas jai
Davė daugelį jėgų —
Ji, naiviai iš pasaulio kvatojo;

Mielai buvo žiūrėt,
Kaip kankynės plačiai
Šiam pasaulij karaliu bujojo...

Ji gerėjos ilgai,
Kaip lavonų kruvas
Varnai lankė — būdėjai pirmieji.

Sukaleno dantims
Ir pamėjo ranka,
Keikė — manė "težun prakeiktieji!"...

O iš pykčio gilaus
Kėlė galvą aukštai
Iš krutinės riksmi pasipylė,

Taip prislėgti didžiai
Nuliudimų sunkių,
Gal likimas tamsus jās apvyllė?...

Tebunie pražutis,
Prakeikimas baises
Vien tam laisvės nešėjui po žemę,

Jog tai jojo draugai
Kala pančius žiaurus —
Mums tai pražutį amžiną lemia!

Šešios draugės kartu
Atsikėlė tingiai
Pakartojo trūkšmingąją bylą

Darės joms ir baugu,
Kad kas-kartą greičiau
Vis pasaulis Mus amžinas kyla...

Lėtai sėdos atgal
Širdys jų — be vilties,
Nes jos skausmą beslėgiant pajuto,

O įkaitę veidai
Liko šalti ilgai...
Ir galiaus dar manyti sukruto.

Sesers, mano, kas bus,
Ką daryti reikės,
Kaip tą laisvę nelemtą sutrinti?

Kaip gyvuoti toliaus?
Tie laikai mums pražus,
Jog likimo nebegal suriaminti...

Mus' pasaulio ryba
Tenai baigias plati,
Kur prasided Laisvės Karalija,

Tai bendri reikalai —
Kad vergautų mums amžiais žmonija.

Jūs patarkite tik,
Kaip baisiausia kova
Gal sukurti prieš mūsų Vergiją,

Kad mus rankai tvirtai
Valia būtų pilna,
Kad darytus belaisviu Givija

"Štai pasiulau ašai",
Viena tarė iš jų
— Socializmą visai išnaikinti,

Prieš užgimsiant dar jam
Nieks nebuvo prieš mus.
Taipgi Laisvę kas troško pažinti...

Šisai mokslas baises,
Mums dabar pražutis:
Jis kas diena stiprėja-bujoja.

Išnaikinti jisai! —
Tarė visos kartu.
(Net ir kumščia kita pagrumojo)

Antroji išdidžiai
Atsigėrus kraują
(Šale sosto jai indas stovėjo).

Tarė drutu balsu,
Rods, kad žodžiu vienu
Ji pasaulį viena nugalėjo.

"Ir ne vien tik tai jis
Reikia mums išnaikint,
Bet ir mokslą ir Laisvąją Mintį,

Juos apkalbim grandims,
Visa laimės šalis...
Mokslas, girdžiū, mus rengias suminti.

Mokslas žino tai vis;
Kas mums kenkia senai;
Kad jie Laisvąją Mintį pažintų,

Ji pirmoji visad,
Pasiryžus suikt
Prieš tą jėgą, jei priešas nerimtu."

Jos sutiko linksmi
Patarimus antros
Joms ir pyktis, rods, kiek sumažėjo.

Laisvėn žvelgė niuriai.
Tyloms keikė vis ją,
Kol trečioji žmogysta kalbėjo...
(Tąsa ant 5-to pusl.)

KORESPONDENCIJOS

Kenosha, Wis.

Spalio 12 d. vietos Lietuvių Politikos Klubas laikė savo susirinkimą Sv. Petro salėje. Be kita ko nutarta artimiausiu laikui surengti bankietų su tam tikru programą ir šokiais. Bankieto šeimininkėmis buti apsiėmė pp. Dementienė ir Patilūnienė, padedamos klubiečių vyrų. Plačiau apie tai bus paskelbta Naujienose, — tęsyt.

Toliau susirinkimas priėmė d. Jelinovskio įnešimą, kad būtų kuriam laikui nupigintas įstojimas į Klubą. Nutarta, kad toks nupigintas įstojimas tęstųsi nuo dabar iki sausio mėn. 1924 m. Buvo dar kalbama, kad tuo tikslu būtų rengiamos prakalbos, bet sumanymas atmestas. Nežinia, kodėl kai kurie klubiečiai bijosi prakalbų. Jie sako, kad prakalbos tik sukuria narius, o naudos neatneša. Tiesa, pastaruoju metu publika ėmė nesislankyti į prakalbas, bet man rodos, tik dėl to, kad rimtų prakalbų niekas nė nebesurengė. Jas rengė tik Maskvos patrijotai. Tiesa jų kalbėtojai kalbėjo lietuviškai, bet ką jie kalbėjo? — vieni apie Rusiją, vien tik Rusiją garbino. Dėl to lietuvių publika ir atšalo nuo tokių „prakalbų“, nesislankė į jas. Išties, kada tik nueisi į komunistų surengtas prakalbas — tuščia salė... Maskvos apmokamieji agitatoriai barškino ne barškino apie Rusiją, apie „komunizmą“ — niekas jų nebeuori klausyti; dągi tie, kur akiai buvo jiems juklė, dabar pikta nusišuka nuo jų, nes pamatė, kad buvo tik apgaudinėjami ir mulkinami.

Kas kita būtų, be abejo, jei būtų surengtos rimtos prakalbos — ne apie Maskvą, ne apie Rusiją ir ne apie subankrutavusį Rusų bolševikų „komunizmą“, bet apie artimus savo širdžiai dalykus, — apie Lietuvą, apie lietuvių reikalus, apie tarpusavio susisilpimą — dalykas būtų visai kitas. Mes esame lietuviai ir visiems mums labiau turi rūpėti ir rūpi savi reikalai, o ne svetimi — ne rusų, ne vokiečių ar kieno kito.

Tat ir klubiečiai dirbkime visų pirma lietuviams naudingą darbą. Šiuo tarpu pildykime savo tarimą, kad iki ate-

nančių Naujų Metų turėtume bent tris šimtus narių! — Klubas Slapukas.

Racine, Wis.

Sandariečių prakalbos ir balius.

Spalio 14 d. Union svetainėje vietos A. L. T. Sandaros 35 kuopa ruošė prakalbas, o po prakalbų balį. Kalbėtojai buvo chigagiečiai p. S. Kodis ir p. S. V. Valančius. Tvarkos vedėjas M. Kasparaitis atidavęs susirinkimą pakvietė kalbėti S. V. Valančių. Šis savo rimtoje kalboje nurodė lietuvių komunistų darbus ir jų klaidas. Matyt jiems tas nepatiko. Vienas po prakalbos pareiškė nepasitenkinimo kam kalbėtojas pasakęs, kad komunistai eina prie lietuvių tautą. Dar S. Valančius plačiai aiškino apie S. L. A., T. M. D. ir A. L. T. S. kviesdamas lietuvius prie tų organizacijų dėtis.

S. Kodis išdėstė lietuvių „Politinio lūžo“ tikslą, nurodė Lietuvos klerikalų žalingus darbus daromus Lietuvai ir jos piliečiams. Baigė kalbą kviesdamas daugiau rupintis savo tautos reikalais.

Sokiai pradėta tuojau po prakalbų ir tęsėsi iki 9 v. v. Kaimynai kenosiečiai ir šį syk mienų nepamiršo — buvo burelis atvykęs.

Kaip prakalbos taip ir balius gerai pavyko. Pabaigoje prakalbų aukų surinkta \$10, balius davė pelno daugiau kaip \$20. Kalbėtojams ir visai publikai tariame ačiū už paramą. — Meldinietis.

Indiana Harbor, Ind.

„Bečlerių“ Klubui ne kaip sekasi.

Kiek laiko atgal buvo susiorganizavę lietuvių „bečlerių“, vadinasi senbernių klubas, kuriam beveik visi vietos bečleriai priklausė. Buvo nutarę lietuvių reikalus, apie tarpusavio susisilpimą — dalykas būtų visai kitas. Mes esame lietuviai ir visiems mums labiau turi rūpėti ir rūpi savi reikalai, o ne svetimi — ne rusų, ne vokiečių ar kieno kito.

Tat ir klubiečiai dirbkime visų pirma lietuviams naudingą darbą. Šiuo tarpu pildykime savo tarimą, kad iki ate-

— pasisukę, pasišūrę į melynias akutes, o melynios akutės kiek arčiau prisiglaus — ir bečleris sveikas dingęs... Priesaika, šventas bečlerystės stonas, nekalbėbė ligi grabo lentos — trauk juos visi devyni...

Nors bečlerių klubas deda visas pastangas kad gelbėti savo memberius, mažą kas tepada: vienas paskui kitą pakliuva į meilės pinkles ir iš tos „nelaimės“ sunku beisigėlbėti.

Iš bečlerystės stono išsižadėjusių tenka paminėti ir p. P. Garjanas. Apsuko jam galvėlę panelė A. Buitvidaitė ir štai spalio 7 dieną įvyko jų vestuvės. P. Garjanas — plačiai žinomas vietos lietuvių ratuose vaikinas, su visais kuodraugingiausiais sugyvenęs. P. Buitvidaitė, dar tik metal kaip atvykęs iš Lietuvos, spėjo taip pat plačiai su vietos lietuviu susipažinti ir savo grakštumu ir mandagumu ne vieną mūsų bečlerį žavėjo. Nenuostabu tat, kad jos auksa krito šaunusis Garjanas. Jų vestuvės buvo susirinkęs didelis būrelis svečių ir pavyzdinai linksminamies linkėjo naujavedžiams laimingiausio šeimyninio gyvenimo. — Pirslys.

PANELES SUSIDOMEKIT

Iš Cedar Rapids, Iowa, mums rašo:

Mūsų miestelis ne visai menkas, turi suviršum 40 tūkstančių gyventojų. Darbai šiuo tarpu eina gerai ir uždirbame pusėtinai. Lietuvių gyvena gerokas skaičius šeimynų ir nevedusių vyrų, bet lietuvių panelių tai labai trūksta. — Naujienų Skaitytojas.

Laiškas iš Lietuvos į brolių Amerikoje.

Juozuk! ar atsimeni tą savo kaimelį, Utenos apskrityje, netol Tauragiai? Ar atsimeni jam tą savo namelį, Kur gimėi ir augai globoje tėvų?...

Ar atsimeni savo motę senglavę, Atsimeni, kaip tėvė mylėjo labai? Ar atsimeni savo Uršytę seselę, Ir mane, Petrelį, nors kiek ar žinai?...

Turbūt nežinai, Ir atmint nemanai...

Tai aš tau paaiškinsiu, mielas broli! Manau, kad žinoti bus svarbu ir tau. Tik trokšti labai, kad šita lapelį Paimtum į ranką... Sakau:

Pilkenių kaimely jau nės tos grintelės, Kur gimime, augom globoje tėvų; Kur buvo grintelė, ant tosios vietelės Tik riego pusvėsi, galai saspary...

Ten liudna, bausi, Žiurint širdžiai graudu...

Jau nės tos motutės, kuri mus mylėjo Ir savo sveikatą aukėjo vien nam:

Ji mirė... O tavo širdis ar galėjo?

Jautels, kad esi jos sunum?

Visą gyvenimą tėvė vis minėjo, Tavo širdis žodžius mums kartojo dažnai... Kalbėjo dažnai, kaip daug bėginėjo, Tada, kai „laisvės šalin“ važiuavai...

Ji verkė dažnai, Kad tu pražuvai...

Sesutė Uršytė už vyro išėjo Dailės nuo tavęs neregėjus... Nė trumpo laiškelio nuo tavęs neturėjo, Nors mylėjo tėvė atsidėjus...

O taji broli, kurį palikai Vien mokant bėgėti po aslą, Dabar apie padėti jo nežinai, — Jis moko iš knygos, iš rašto!

Gal ir bus jis žmogum, Tėvų žemės sunum.

Tai čia nors trumpai tau duodu žinoti, Kai perskaitysi, prašau paduoti, Jei turi dar širdį krutinei.

Tuomet tau bus aiškios šios mano žinutės, Suprasti iš jų galėsi plačiai, Žinosi ir priežastį mirties motutės, Tik sakau: pagalvok — žinosi gerai.

Viską atsiminė, Stversis už krutinės!... Petras Juška. Pilenai, VIII. 25. 23.

Kova su narkotinių vaistų pardavėjais

Suvienytų Valstijų valdžia veda kovą su nariais taip vadinamų narkotinių vaistų pardavintojais.

Nuo rugpjūčio mėn. 39 narkotinių vaistų prekyautojai ir suvirš už \$12,000 morfino, kokaino ir heroino tapo valdžios suimta San Franciscoje. Vienas pirklys įsamerktas į McNeils Salę septyniems metams. Teismai turės dar nubauti 38 kitus prasižengėlius. Gydytojai Veteranų Biuro, kurie dirba tik veteranų ligoninėse, šioje šaly stengiamies sugrąžinti sveikatą karo paliečiams, per ilgą laiką žinojo, kad jų aršiausi priešai buvo tie pardavinėtojai pavojingų narkotinių vaistų. Gal nės vienos ligoninės šaly, kur nepasisekė narkotinių vaistų pardavėjai.

Yra žinomas faktas, kad vienos dienos susidurimas su narkotinėmis vaistais pakankdavo viso mėnesio gydymui. Ir todėl Veteranų Biuro viršininkai, supratę svarbą, ir stengias naikinti kiek galint visus narkotinius vaistų pardavėjus. [FLIS].

G E R B. Naujienų skaitytojos ir skaitytojai prašomi pirkti reikalus eiti į tas sankrovas, kurios skelbia Naujienose.

"Tis the Heart's Voice Alone Can Reach the Heart."

— De Musset

A TRADIMAS telefono nebuvo pasekme, kad suradus budus susisiekimą, bet gilus žingeidumas ir širdingas noras išradė, kad išgirdus žmogaus balsą. Peržiūrint visus mokymo budus išrasta, kad galima girdėti ir gerėti gražia žmogaus dovana, balsu. Alexander Graham Bell išrado telefono principą — kuris daleidžia mums nebūti kurčiais jei mes esame atskirti vienas nuo kito.

PAPRASTAS žmogaus balsas girdimas tik keletą pėdų atstu. bet tas pats balsas kuomet jis yra kalbamas per telefoną jį galima girdėti mylias ir tūkstančius mylių atstume. Tonai, gražumas, akcentai, skirtingumas balso, yra viskas labai gerai perduodama klausant per telefoną.

Jūs balsas tai jūs patis. Bell tolimųjų pasikalbėjimų telefonų sistema gatava patarnavimui dieną ir naktį ir tas balsas yra perduodamas į visus kampus šalies, į ausį mylimų draugų, šeimynos narių, giminių ir biznio žmonių, arba bile vienam su kuriu jūs norite pasikalbėti.

Telefonas yra tarptautinis instrumentas, padarantis visus žmones kaimynais.

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

Nauji Tru-Fit Akiniai DYKAI Išbandimui

NEŠIUKITE PINIGŲ
Aš nepirščiau nei vieno cento kol jus nebusite užgandintus. Aš garantuoju tiktą patikimą arba neruošiu jums nieko. Aš perleisčiau daugiau kaip 200,000 vyrų ir moterų, kad mano dideli "True Vision" akiniai, su gražiais šėlėmis, yra puikūs ir stipriausi akiniai kokių galima gauti. Jie apsaugos jūsų akis, pralauks akis nuovargę ir galvos skaudėjimą. Aš tik reikalauju atgauti savo vardą, adresą ir amžių.

Kuomet gausite užsidėkite kaip lengvai ir patrankiai jie pritinka ir jus galėsite skaityti, sluti, aiškiai matyti toli arba arti, dienos šviesoje ar prie lampos.

Jei po dešimties 10 dienų ir naktų jūs būsite užgandintus jais ir manykite, kad jie yra lygūs akiniai kur kitur mokama \$15, atsikvirkite tik su "Thuring's" ir "Westphalia" su "cabin" ir III klasės. Geras mandagus patarnavimas, puikus kambariai, puikus apytovos.

United American Lines
171 West Randolph St., Chicago, Ill.
Arba bile autorizuoto agento.

Garsinkities "Naujienose"

IR IS LIETUVOS ANT SUVIENYTŲ VALSTIJŲ VALDŽIOS LAIVŲ.

Jūs keliausite greitai po prieštara S. V. Valdžios Greitai laivais, puikius valgius, didelį kambarį, skirtingą alfa seimynoms, visokių patogumų — negalite gauti daugiau už juos pinigų. Išplaukimas 2 kartus kas savaitę!

Bremen'is ir kitus portus.

S. S. Leviathan	Oct. 28
S. S. Pres. Roosevelt	Oct. 28
S. S. Pres. Filmore	Nov. 13
S. S. America	Nov. 13
S. S. President Harding	Oct. 27
S. S. President Arthur	Dec. 5
S. S. Geo. Washington	Dec. 13

Del kainų ir informacijų rašykite:

UNITED STATES LINES
110 So. Dearborn St., Chicago.
Lokaliai agentai visuose miestuose.

Valdantieji Operatoriai del **UNITED STATES SHIPPING BOARD**

PINIGUS LIETUVON NUSIUNČIAME

Telegramu per 2 dienas Perlaidomis per 25 dienas. Turime tiesioginį susisie-

Kreipkitės kimą su Lietuvos Bankais.

Ypatingai arba raštu į **Central Manufacturing District Bank**
1112 West 35 St., Chicago.
Turtas virš \$8,000,000.00

NEW YORK HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES
(HARRIMAN LINE)
JOINT SERVICE WITH **HAMBURG AMERICAN LINE**

Trumpiausios kelias į visas dalis

LIETUVOS

Išplaukia kiekvieną savaitę 18 prieplaukos 86 North Upis, prie galo 46 gatvės, New York, su mūsų laivais de luxe

"Resolute", "Reliance", "Deutschland"

Kurie veža I, II ir III klasės pasatierius ir populiariški laivai "Mount", "Clyde", "Hannover", "Thuringia" ir "Westphalia" su "cabin" ir III klasės. Geras mandagus patarnavimas, puikus kambariai, puikus apytovos.

United American Lines
171 West Randolph St., Chicago, Ill.
Arba bile autorizuoto agento.

Laisvės Poema

(Tąs nuo 4-to pusl.)

Pagalvojus trumpai,
Dar kalbėjo trečia,
Nusišlutosiusi prakaitą juoda.

Nirsdama ant visų,
Net ant draugių savų —
Jos ramybės sėdėt jai neduoda...

"Mokslą reikia naikinti,
Laisvą Mintį paminti;
Žmonės vėlei kad virstų galvijais,

Tad bus atlikta daug,
Nors dar lieka šis tas...
Kad mus' trisus neskraidžiotų vėjais...

Kad nei viena tauta
Negirdėtų balsų
Šale jos kur gyvena kaimynai.

Kad nei viens nesiskyst
Ir nekeltų galvos;
Reikia jiems čia sutverti — purvynai...

Jų tad niekas neseks,
Jei kitų nematys.
Dar kad Mokslo niekad nematyty,

Vergija vien juoda
Viešpatautų čionai.
Mus' valstija laimingai atgtyty.

Visos šalta dvasia
Atsidusė sunkiai,
O trečioji nustojus kalbėti,

Taisės skraistą tingiai,
Mirksniūs žursitė piktai,
Veidu ašaros ėmė blizgėti...

Skraidė vien liudėsiai
Po jų rumus plačius...
Susimąstė, net visos pravirko,

Tik galvojo greitai,
Kaip sugniaužti sparnus
Laisvei-priešui kuris tik išsirpo...

—Mūsų reikalai sau
Visuomenės irgi —
Ketvirtoji rimtai čia prabilo.

—Nesuderinsim jų,
Jie, jog priešingi mums
Matot — visi prieš mums sukilo.

Priešingumas sukurt
Reikalinga visur,
Viešpatauti tada tik galėsime,

Po miestus, bazužes,
Taipgi visur aplink.
Tik pradėkim, kaip vyks pažūrėsim!"...

Čia veidai linksmesni;
Nes kibirkštis vilties
Jas aplankė, net visos šypsojo.

Laukė galo kalbos;
Ją ant rankų nešios,
Ką taip darbą rimtai sugalvojo.

—"Vienas kito nekęs,
Neateis jiems galvon,
Kad sukilti prieš mūsų vergiją.

Mes laimėsime tada.
Ranka mūsų laisva
Pasiliks, kai atgims karalija".

Visos pritarė jai;
Jaukus šypsniui greitai,
Per jų veidus maloniai perbėgo.

Ir nudžiugo, linksmai
Akymirksnių vienam
Jos kalbas, patarimus pamėgo...

Penkta rengės kalbėti:
Atsistojus sunkiai,
Prėjus laisvę dar koja pamynė

Ir išgėrus krautį
Pilni kaukuoli dvi
Sau pamane:—"Laisvesnė gadinė!"

—Sumanyta gerai,
To dar vis negana;
Padarykite žmones galvijais;

Ibaugykite teismu,
Nei malda nepadės,
Tada juosins alsinsim korimais.

Spauskite ašaras jiems
Netikėtoms kancioms
Dar kalėjimais, baimę prispauštais.

Išnaikinsim viską:
Mūsų sostai sušvis
Ir šypsosis vergais tik pagautais.

Jog valdovų tarnai —
Tai budelis žiaurus,
Jis didingas ministeris mūsų.

Taip darysim visur;
Darbo žiedas bujos
Aš kovoj niekada nepagriusiu...

Palingavo galvas
Visos dvasios rimtai...
Dabar rengės šeštoji kalbėti

Visos laukė naujos,
Dar priblstant kalbos;
Nutarimai turėjo skubėti...

"Toks griežtumas bausnių
Ir greitumas šaunus
Puikus darbas. Tai mus sumanytas!"

Šaukė šešta dvasia,
Jos krutinė silpna
Trukmą kėlė, lyg rudenio rytas.

—"Vienok yra sielų
Kur nebijo bausmės,
Kur gyvybę už laisvę aukoja,

Daug žmonių yra tų
Senai mus užkeiktų
Kur rustybę išgirdę kvatoja...

Norais silpninti juos,
Karštą dvasią vėsyty;
Taip mes valdžią įvesime savo.

Sielos kancias glmdyt
Jas gi, skieisti tarp jų...
Mus budelis jų kraujo ragavo...

Dora nedera mums:
Ji auklėja jėgas,
Tad supudyti ją tiktai reikia —

Sako — žukit greičiau
Dora, jėgos, drąsa!" —
(Čia jau visos vienodai tam veikia)

Paskutinė mintis
Teko skleist septintaj:
Ji išgėrusi kaukuolę "krauto,

Spaudė Laisvę ranka,
Piktyj skendo visa
Keikdama vis ant pranašo naujo...

—Šalin mokslo visi,
Skieičią laimę žmonėms,
Tegyvuoja baisiausias vien karas!

Karas nebaigiamas, ne,
Jo pražūtis sapne...
Tegu kauja jis žmones lyg aras!

Te upeliai kraują
Žemę dazo rausvai,
O mums — pokilis naujas ir naujas...

Kaip puiku but žiūrėt
Į kruvas negyvų,
O šį srovę plustų — tai kraujas.

Mūsų daina dainų
Tyllai plauktų visur,
Gi vergija juoda čia bujotų.

Mūsų Rojus brangus —
Mūsų valios dangus
Visiems amžiams tada atsistotų.
(Bus daugiau)

CHICAGOS ZINIOS.

Anglijos parlamento nario pranešimas.

Amerikos darbininkai turi sukurti savo partiją sako George M. Dallas.

Anglijos darbininkų judėjimas prieš 20 metų.

Pereitą sekmadienį Socialistų Partijos mitinge darė pranešimą George M. Dallas, Anglijos parlamento narys ir vienas žymesnių Darbo Partijos veikėjas. Mitingas įvyko Machinist Hall (113 S. Ashland Blvd.).

Visų pirma d. Dallas pareiškė, jog jis nemanaš Amerikos darbininkus mokyti, kaip ir ką jie turi daryti. Tai jų pačių reikalas. Jam esą rūpi tik pasakoti apie Anglijos darbininkų judėjimą paskutiniiais keliais dešėtais metų. O tai gal bus naudinga žinoti ir Amerikos darbininkams, kurie pastaruoju laiku lyg pradeda nusiminti ir nebetekti vilčių, kad kas nors būtų galima padaryti Amerikoje. Gi tikrenybė tokiam nusiminimui nėra mažiausio pagrindo.

1900 m. Anglijos Darbo Partija turėjo parlamente tik du savo atstovus, o šiandien ji turi 144 atstovus ir yra karališkos valdžios opozicinė partija.

Taigi į porą dešėčių metų Darbo Partija tiek sustiprėjo, jog Anglijoje dabar visai rimtai kalbama, kad jau visai nebetoli tas laikas, kuomet jai teks atsistoti prie valdžios vairo.

"Gerų žmonių" politika.

Prieš tris dešimtis metų Anglijoje dėjosi tokių pat dalykų, kokie dabar dedasi Amerikoje. Tarp darbininkų vadų irgi buvo tokių atbūkelių (fogies), kurie tvirtino, jog amatinės unijos neprivalo kištis į politiką, neprivalo politikoje turėti savo liniją. Esą, jie privalo rinkimui metais remti "gerus žmones". Ir unijų darbininkai darė taip. Bet tie "geri žmonės" parlamente nieko gera darbininkams neduodavo. Kartais jie gan karštai pakalbėdavo, pareikau davo, — tai ir viskas. Bet kad turėti savo atskirą politiką, — to pas juos nebuvo. — Jie prisiliedavo prie Liberalų Partijos. O tarp liberalų ir konservatorių skirtumas yra tik toks, kaip tarp šuns, kuris uodegą vizgina į šalis, ir šuns, kuris vizgina uodegą žemyn ir aukštyn...

Anglijoje yra labai populiarė pasakaitė apie Kentuckij valstijos negrą Johnsoną. Rinkimų dienoje Johnson labai anksti atvyko į balsavimo vietą. Kandidatas šypsodamas ir maloniai pasitikio jį:

— P-as Johnson, ar jūs jau balsavote?
— Dar ne, pone.
— Bet juk jūs balsuosite?
— Žinoma, pone.

Keliom valandoms prabėgus Johnson vėl atvyko į balsavimo vietą.

— Ar jūs dar neįsivertėte, p. Johnson, — paklausė kandidatas.

— Dar ne.
— Bet juk jūs balsuosite?
— Tikrai taip.

Vėlai vakare Johnson ir vėl atvyko į balsavimo vietą. Kandidatas nustebo:

— Nejaugi jūs dar neįsivertėte, p. Johnson.
— Nebalsavau.
— Bet kodėl?

— Aš iš patyrimo žinau, kad prieš balsavimus su manim labai mandagiai apsieinama ir daug man žadama. Bet kaip tik aš paduošu savo balsą, — niekas manimi nebesiinteresuojia. Tat nusprendžiau, kad nors vieną išsą dieną su manim aukšti žmonės skaitytųsi...

Taip daro "gerieji žmonės": rinkimų metu jie nepaprastai malonūs ir viską žada, bet po rinkimų — nugarą atsuka.

Darbo Partijos augimas.

Kuomet Anglijos darbininkai pilnai įsitikino, jog rinkimas "gerų žmonių" prie nieko gero neveda, jie ėmė galvoti apie sukurimą savo partijos. Nuo 1887 m. smarkiai veikė Fabian draugija. Įvairios socialistų organizacijos varė plačią agitaciją. Ir štai 1892 m. į parlamentą tapo išrinktas Keir Hardie, o 1893 m. susikūrė Nepriklausoma Darbo Partija. Tos partijos Hardie ir buvo atstovu.

1899 m. Amatinių Unijų kongresas nutarė, kad darbininkai turi stengtis praveisti į parlamentą savo kandidatus. Buvo sukurta "Darbininkų Atstovybės Komitetas", kurio darbės sekretoriaus pareigas ėjo J. Ramsay MacDonald, labartinis Darbo Partijos vadas. 1900 m. tas komitetas pastatė 15 savo kandidatų, iš kurių tik du tapo išrinkti į parlamentą. O jau 1906 m. susikurusi Darbo Partija pravedė į parlamentą 29 savo kandidatus. Tai buvo nepaprastas siurprizas. To niekas nesitikėjo. 1918 m. Darbo Partijos atstovų parlamente buvo 60, o 1922 m. jų skaičius pasiekė iki 142, gi papildomieji rinkimai davė dar 2, — tokiu būdu Darbo Partija parlamente dabar turi 144 atstovus.

Darbo Partijos sąstatas.

Anglijos Darbo Partija savo sąstatu yra neįmanomai marga. Net parlamente jį turi įvairių žmonių: juodo darbo darbininkų, mokytojų, žymių profesorių, rašytojų, advokatų, daktarų, inžinierių ir net fabrikininkų. Taip daly-

kams esant, regis, partijoje nebūtų galima nustatyti bendros politikos, bendros veikimo linijos. Bet taip nėra. Darbo Partija apima visas Anglijos gyvenimo sritis. Ten sutelpa visokie žmonės, kurie laikosi tos nuomonės, jog dabartinė tvarka turi būti pakeista. O kad Darbo Partija ištikrųjų ryžasi tvarką keisti, tatau parodo kad ir Philip Snowdeno pagaminta rezoliucija, kuri buvo skaitoma ir svarstoma parlamente. Toje rezoliucijoje be jokio dvejojimo buvo suklomta suvisuomeninti gamybos įmones. Ir ta rezoliucija išreiškė Darbo Partijos politiką!

Darbo Partija atmeta prievartą. Ji yra pilnai įsitikinusi, jog legalinėmis priemonėmis ji gali atsiekti savo tikslo.

Parlamentas seniau ir dabar.

Prieš kelis metus Anglijos parlamentas buvo juokdary vadinamas šauniais klubo visoje Europoje. Ir ištikrųjų tai buvo linksma vieta, kur susirinkdavo puošnios damos pažiopsoti. Parlamente bufete buvo galima gauti ne tik "minkštų", o ir pusėnai "kiety" gėrimų. Parlamento nariai irgi ne dirbtį eidavo, o tik linksmiai laiką praleisti. Laikė posėdžius jie be niekur nieko kalbėdavosi tarpų savyje.

Visai kitaip atrodo parlamentas dabar. Darbo Partija jį išjudino, reformavo. Reikia žinoti, kad kiekvienas Darbo Partijos narys parlamente priklauso kuriai nors komisijai: švietimo, užsienio reikalų, industrijos, agrikultūros, laivyno, etc. Tos komisijos nuodugniai studijuoja pavestus joms klausimus. Ir kokis tik klausimas nekiltų parlamente, Darbo Partija visuomet, yra gerai apsipažinusi su juo, ir gali kalbėti ne pagrįbom, o autoritetingai.

Pats parlamentas irgi nustojo buvęs klubo. Yra nemažai atsikimimų, kuomet posėdžiai visu įtempimu tęsiasi nuo 2 val. po pietų iki 9 val. ryto sekamos dienos.

Ką jau yra nuveikusi Darbo Partija.

Neseniai valdžia sumanė laikytis "ekonomijos". Girdi, valstybės išlaidos esančios nebeperkiamos, reikia biudžetas mažinti. Galvojimas visai teisingas. Tik nelaimė ta "ekonomija" skaudžiausiai užgavo bedarbes moteris. Mat valdžia skyrė bedarbėms pašėlpą, kurią ekonomijos išrokovimais ir sumanė panaikinti. Parlamente kilo trūkšmas. Kai kurie Darbo Partijos nariai tapo prasišalinti iš posėdžių. Bet gal valdžia turėjo nusileisti ir prisizadėti, jog ir toliau šelp bedarbius.

Jeigu darbininkiškos organizacijos turi kokių nors nesuipratimų su darbdaviais ar valdžia, tai Darbo Partijos advokatai veda darbininkų bylas. Parlamente Darbo Partija turi žymiausių Anglijos advokatų. Tokie dalykai, kaip drausmių išdavimas prieš darbininkus, Anglijoje nieku būdu nebūtų toleruojami.

Darbo Partija atsistos prie valdžios vairo.

Nepaprastas Anglijos Darbo Partijos sustiprėjimas aiškiai rodo, jog ji anksčiau ar vėliau paims valdžios vadeles į savo rankas. Į tai, kad MacDonald dalyvavo karališkos pokilyje, Anglijoje žiurima be jokio susijudinimo. Rimti ir sveiko proto darbininkai sako, kad tai reiškia nieko daugiau, kaip tik karališkos nusilenkimą. Juk karaliui gal visai neužligo gali prisieiti Darbo Partijos vadą kvieisti, kad sudarytų valdžią. Tat visai natūralu, kad karalius norėjo susipažinti su busimuo valdžios galva. Apie kokią nors išdavystę gali kalbėti tik tie, kurie nemoka ir negali protauti.

Ta Anglijos Darbo Partijos istorija gali sustiprinti Amerikos darbininkuose viltį, jog ir čia į kelis dešėtus metų darbininkų judėjimas gali taip jau sustiprėti. Bet Amerikos darbininkai turės sukurti savo politinę partiją, turės atsizadėti nuo "gerų žmonių" rėmimo politikos. O kuomet tai bus įvykinta, tai gal į visai trumpą laiką Anglijos socialistas premieras pasisveikins su Amerikos socialistu prezidentu...

Lloyd George — diskredituotas politikierius.

"Kam atstovauja Lloyd George — žmonėms ar valdžiai?" buvo paklausta kalbėtojo.

Dallas atsakė, kad Lloyd George atstovauja tik Lloyd George'ui, — ir niekam daugiau. Jis yra diskredituotas politikierius, kuris nebėra reikalingas nė valdžiai nė žmonėms. Anglijoje niekas rimtesnių žmonių nemano, kad jis kada nors vėl atsistotų valdžios, — priešakyje. Jo daina jau sudainuota. Bet kad jis yra nepaprastų gabumų žmogus, ir kad Anglijos politikoje jis vaidino nepaprastą vaidmenį, — to užginti negalima.

Darbo Partija ir komunistai.

Buvo paklausta, kokie yra santykiai tarp Darbo Partijos ir komunistų. Dallas atsakė, kad Darbo Partija neturi ir nenori turėti nieko bendra su komunistais. O tai del to, kad komunistai visokiais būdais niekina Darbo Partiją. Partijos narius jie kitaip ir nevadindavo, kaip tik išdavikais, parsi-davėliais, kapitalistų bernais. Bet kuomet jie pradėjo nebetekti įtakos, tai pasulė Darbo Partijai sudaryti su jais "bendrą frontą"! Sudaryti bendrą frontą su išdavikais! Suprantama, kad Darbo Partija visu griežtumu atsisakė, kad nors bendra turėti su Maskvos politikais.

Prieš Dallas kalbą buvo renkamos Socialistų Partijai aukos varymų rinkimų Kampanijos. Surinkta \$37 su centais.

— K. Sėjikas.

LIETUVON—

užrašykite savo gimėnės ir pažįstamiems NAUJIENAS. — Lietuvos žmonės Amerikos Naujienas labiausiai mėgsta.

Lietuvių Rateliuose

Rubišvių Unijos 269 skyriaus susirinkimas

Penktadienį spalio 12 d. Unijos svetainėje įvyko Rubišvių Unijos 269 skyriaus susirinkimas. Susirinkimą atidarė pirmininkas V. Prusis. Buvo skaityti lokalo ir pildomosios tarybos laikytų susirinkimų protokolai, kurie liko priimti. Skaityta laiškei. Vienas laiškas buvo prisiųstas nuo Chicago laikraščio "Majority", redakcijos, kad rubišvių lokalas (269) duotų savo organizacinių reikalų apgarsinimus tam laikraščio. Dar kelis laiškus perskaičius susirinkimas juos priėmė. Bendrosios tarybos delegatas pranešė, kad tarp Chicago Amalgamėtų viršinių buvo iškilę kivirčiai, bet Hilman, unijos prezidentas, visą tai viršinių susikirtimą likvidavęs. Delegatas nusiskundė, kad girdi, lietuvių lokalo delegatai turi prastą reputaciją bendrosios tarybos susirinkimuose ir tai vis dėl savo teisingų kairiųjų klausimų ir naujų sumanymų. Girdi, mūsų lokalo delegatai visuomet pirmi išlenda su visokiais klausimais.

Nuo Frineds of Soviet Russia delegatas Butvilas pranešė, kad minėto fondo lietuvių skyriaus Chicago ir kitur surinktais pinigais iš lietuvių draugijų išmatinta Maskvoj keturiolika vaikų. Tie vaikai esą našlaičiai žuvusiųjų kare rusų kareivių. Gi rusų skyrius surinkęs tiek pinigų, kad išmatinta Maskvoj šimtas našlaičių.

Vaikų prieglauda Maskvoj, našlaičių namas, tapo užvartytas komunisto Fosterio vardu. Butvilas girdamas dar pridėjo, kad, girdi, aš remiu ir visi susipratę darbininkai turi remti Rusijos vaikus, o tai todėl, kad Rusiją esanti darbininkų šalis, kur darbininkai valdo "patys savo tėvynę". Nuo Chicago parodytų Rusijos krutamyjų paveikslų pelno likę apie keturi tūkstančiai dolerių.

Biznio agentas K. Kairys pranešė, kad siuvėjų darbai Chicago apsisosto. Daug šapų užsidarė neapribotam laikui. Daugelis rubišvių vyklų dirbti tik po tris, penkis valandas dieną. Apie šeštis tūkstančiais Chicago kriaučių unijonų užsiregistravę ir bedarbius ir laukia, kol unija parupins jiems darbą, ir bedarbių rubišvių darbininkų-eilės vis didinasi. Kairys taipgi pranešė, kad Shane kompanija jau turi susigaudžiusi du šimtus ir tris skebus. Bet čia girdai, kad ir toj skebų dirbyklų darbai mažėja.

Tapo išrinkti unijos būliu darbininkai. Buvo pakeltas klausimas, kas reikėtų daryti ir kokių būdu būtų galima narius užinteresuoti, kad jie skaitlingiau lankytų į skyriaus susirinkimus, nes dabar daugiausiai įėjus atsilanko apie trisdešimtis narių. Loka-

las gi turi daugiau neig viena tukstantį narių.

Tas klausimas patiskusuo-tas ir paliktas kitam susirinkimui. Pirmininkas pranešė, kad kitame susirinkime bus nominuota lokalo valdyba 1924 metams. Neturint daugiau reikalų susirinkimas užsidarė.

— Siuvėjas.

Pažangiųjų draugijų domei

Yra gautas svarbus raštas iš Lietuvos.

Pažangiųjų draugijų valdybos yra kviečiamos penktadienį, spalio 19 d., 8:30 val. vak. atvykti į Raymond Chapel (816 W. 31 St.).

Reikalas nepaprastai svarbus. Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos Atstovybė gavusi iš Mariampolės realės gimnazijos raštą, kuris apėina kiekvieną pažangą ir šviesą mylinčią žmogų. Tai visos pažangiosios visuomenės reikalas.

Ir kadangi reikalas skubotas, tat mes ir kreipiamės į draugijų valdybas, kad jos atvyktų į Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos rėmėjų ir veikėjų komiteto susirinkimą ateinantį penktadienį. Vietoje bus padaryta platesnis pranešimas apie patį reikalą.

LMPS. Atstovybė Amerikoje.

Raganiaus Raportas

Dar naujas biznierių atvyksta

P-as K. Ramasauskas, savininkas įstaigos "Oremus", nusipirko namą 3313 So. Halsted ir dabar remontuoja jį, kad padarytų dailią vaistų krautuvę; įtaisymus daro moderniškus. Dabartiniu laiku p. K. Ramasauskas turi sankrovą ant Halsted prie 18 gatvės.

Klausiu jo: "Delko tamsta

(Tas ant 8-to pusl.)

REUMATIZMAS SKAUSMAI SANA-RIUOSE. TRASKĖJIMAS KAULU. Prašalins šiandien kuomet vartosit mūsų gerą gyduole

POLO SAPOMENTOL. Del trinimo, kuris prašalins skausmus iš skaudamų masyklų, skaudusių sujungimų, išnirimų, skaudėjimo nugaros ir persišaldymo. Jei turite simptomus reumatizmo ar šalčio, eikite apieklon ir prašykite SAPOMENTOL, persitikrinsit, kad yra geras. Kalna 75c.

POLO CHEMICAL CO. 18dirbėjai. 2824 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.

ATYDAI TOWN OF LAKEČIAMIS!

Kurie norite skaityti "Naujienas" ir gauti kasdieną į savo namus, kreipkitės laišku arba asmeniškai pas

FRANK JURĖNAS. 5118 So. Paulina Str.

DR. J. JAKUBAUSKAS

NAPRAPATH

Pasekmingai gydau staigias ir chroniškas, suaugusių ir jaunų be vaistų ir operacijų. 3538 S. Halsted St. Val. 9 iki 12 a. m. 8:30 iki 9:30 p. m. Phone Yards 7344, 11182 Michigan Ave. Val. 2 iki 7 p. m. Phone Pullman 6147 Roseland, Ill. Nedėliomis 9 iki 12.

Trindamas su Ruffles

Ištrinsi Pleiskaną Lauk.

Niekti, niekti visą dieną — jūs net stebėtis iš kur jūs pleiskany tiek smagi! Jūs daugiau jūs kasote, jūs daugiau pleiskany išpada iš jūsų galvos, sutėria jūsų drabužius, daro nemalonų kvieteniam arti jūs esančiam, ir vis neapjaukite niekti!

Ruffles

tat prašalins Ruffles yra toniku galvos odai ir plaukams. Ruffles yra pleiskany naikintojas su puikiomis pakučiomis.

Ir tame nėra jokios paslapties. Ruffles yra sudarytas gabių ir patyrusių kelių, kurie išdirbo formu specialiai pakirta smulkinimui pleiskany perų — ir Ruffles atlieka savo darbą.

Pamėginkit bonką! Ištrinkit truputį Ruffles į savo galvos odą kasdien anksčiau, kaip einate į lovą. O kuomet pleiskanos jau išnyks, tuomet naudokitės Ruffles, kurie išdirbo formu daugiau pleiskany naikintojas. Tik dūc, už bonką, galima gauti apieklone.

F. A. D. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

NUSIPIRK

Typewriteri arba rašomą mašinėlę

Kaina \$60

Tuomi padarysi didelį smagumą pats sau, savo gimėnės ir draugams su kuriais susitašinėj. Ir greitai galėsi parašyti laišką ar ką kitą, negu su ranka. Geriausia, parankiausia ir dalikantiausia mašinėlė su lietuviškomis raidėmis pasaulyje. Galima ir angliškai rašyti.

Gaunamos NAUJIENOS 1739 S. Halsted Str., Chicago, Ill.

Town of Lake

Naujienų Skyrius perkeltas į naują vietą.

Priima paskelbimus Naujienoms ir atlieka kitokius reikalus surištus su Naujienomis.

Siunčia pinigus Lietuvon.

G. Benošius

1616 W. 47th Street

Kenosha Lietuviai

Dabar laikas siusti pinigų Lietuvon

Mes siunčiame pinigų Lietuvon per didžiausias ir tvirčiausias pinigų siuntimo įstaigas pasauly: Naujienų Bendrovę ir Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką. Pinigai yra išmokami greitai ir teisingai. Niekur negali but geriau.

Taipgi parduodame laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos — naudingas ir teisingas patarnavimas.

A. A. PAKSYS

220 Milwaukee Ave., Kenosha, Wis.

GARSINKITIES NAUJIENOSE

SQUIRE EDGE GATE — It May Have Been An Insult Long Ago — But Not So Now

Lietuvių Rateliuose.

(Seka nuo 7-to pusl.)

apleidę 18 gatvę? Taip ilgai ten buvau.

—A! aštuonilika eina iš mados. Per daug sumaišytas svetelis; per daug visokių spalvų tautų apgyventa.

Welcome to our neighborhood.

Vyrų paslaptys.

Kokias vyrai turi paslaptis ir kas su jais darosi? Į tai bus atsakytą Dr. A. J. Karalius ryto, trečiadienį, spalio 17 d., Tautiškos Bažnyčios svetainėje (35 ir Union Ave.) Pradžią 8 valandą vakare. Rengia "Gyvenimas".

Sakoma, kad moters ir vaikų visai nebus įleidžiami.

Kadangi Dr. A. Karalius yra daug studijavęs tuos dalykus ir be to yra literatas, tai manoma, kad jis sugebės gerai tai klausimą išgildinti. Vyrams vertėtų tokios progos nepaleisti.

Svarbus susirinkimas.

Susirinkimas ateinantį penktadienį spalio 19 d. saukiama visų draugijų viršylos ir atstovai į Raymond Chapel, 816 W. 31 gatvę, 8 val. vakaro.

Koks tikslas — dar nepatirta, nesakoma. Tik teko išgirsti, kad su Lietuvos reikalais Daugelis jau prisidėjo tame susirinkime dalyvauti. Po susirinkimo bus pranešta visuomenei.

Naujas Intertype.

Šiomis dienomis "Naujienos" įsigijo naują Intertype. Tai yra jau trečiasis eilės "Naujienų" bendrovė buvo paversta pirkti šį Intertype, nes daug yra darbų.

Universal State Bankas jau baigia savo priekio puošymą. Gana dailių akmenų priekis atrodė puikiai. Apie lapkričio 15 d. manoma baigti remontą. Kada bus darbas pabaigtas bankas atrodys visai kitokiu negu tas kuris pirma buvo. Visi bankiniai reikalai yra vadinami kitame banko gale įeinant iš 33 gatvės.

K. Pavietas dar nepagautas. Buvo daug gandų paskalbų kad jo suareštavimo. Keletas žmonių sulaikyti bet pats K. Pavietas dar ant laisvės.

"Gyvenimas" auga.

Užėjau pas Dr. A. J. Karalių, leidėją "Gyvenimo", ir klausiu: —Daktare, kaip su "Gyvenimu"?

—Well, gerai, — atsako.

—Kaip prenumerata?

—Plaukia pilnu smarkumu.

—O kiek prenumeratorių jau turite?

—Well, apie dešimtį prenumeratorių ateina kasdien.

—Kur daktaras spausdina "Gyvenimą"?

—"Naujienose", nes jos geriausiai iš visų atžvilgių atlieka darbą.

—O kaip sekantis numeris?

—Išeis apie pirmą lapkričio aštuonias puslapius padidintas ir su paveikslais.

—Ar prenumerata pakelsit?

—Ne, bus ta pati — vienas rublis metams.

—Na, o kaip ilgai jūs ištesite jį leisti..

—Tol, kol pats gyvas busiu.

—Na, o kaip su Mokslo Draugais?

—Orait, yra geras dalykas. Vertas parėmimo.

—Ar tamsta, daktare, skaitai tulą laikraštį, kurį žmonės vadina Tilponu?

—Na, o kas tokio?

—Jis apie tamsta ką tai rašė.

—Tai jis gali zaunyti kiek nori.

—Ką tamsta manai apie tai pasakyti?

—Atsakinėti tokiam "laikraščiui" neužsimoka, — būtų per žema. Jų jo niekas neska-

to, nors visur dalinamas velni. Man, kaip daktarui, yra žinoma, kad kudiš kada gema iš nenormalių tėvų, lieka normaliu per visą savo gyvenimą.

—Iš kur daktare turi tiek laiko dirbti? Tiek daug pacientų, laikraštis, prakalbos, pasikaitos; visgi reikia prisirėngimo?

—Aš studijuojau kiekvieną minutę, nežiurint ar diena, vakaras ar naktis.

—Kiek tamsta miegi?

Nieko neatsakė, tik nusijuokė.

—Raganius.

Rado pamestą kudiškį

Užvakar, spalio 15 d. pirmą valandą po pietų atrastas kudiškio mėnesio senumo kudiškis. Jis buvo padėtas prie durų namo 3322 So. Union Ave. Tuose namuose gyvena A. Vaisvilas.

Kudiškis yra gražus ir sveiktas berniukas. Su juo rasta ir aiškas, kuris pažymi, kad kudiškis nekrikštytas. Pp. Vaisvilai, kaip dievobaimingis žmonės, nunešė kudiškį į Sv. Jono bažnyčią ir pakrikštijo jį. Kadangi Jono tėvų "neįsirašė" dabar, tai kudiškis pakrikštytas pasivertė kudiškį į v. Benedikto prieglaudą jį uginti. —Bubnis.

Jau laikas atsiminti, pagalvoti ir kaip protas nurodys pasielgti

Jau ruduo žmonės, gyvuliai, gyvūnai ir net augmenys rengia pasitikti šaltą žiurį žiemą. Tas daroma be didelių protavimų, tiesiog instinktyviai ar net mechaniskai. Gyvūnai prisirenka sau maisto žiemai, užsiaugina tankesnius plaukus kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau. Kiti prisirenka šiltesnius kraštus, kad būtų šilčiau.

Streikas.

Kadangi vagonų fabriko administracija nesutiko pakelti darbininkams algas, rugsėjo 12 dieną 240 darbininkų 187 balsais nutarė nuo rugsėjo 13 d. pradėti streiką. Streikas atidėtas, nes vienas iš fabriko administracijos buvo nuvykęs Kaunan turtis su vyriausybe. Kai pastarasis rugsėjo 17 d. sugrįžo negavęs pažadėjimo pakelti darbininkams užmokėsi, tai darbininkai rugsėjo 18 sustreikavo.

Pranešimai

Kas, ką, kur, kaip ir kada rengia, veikia ar kviečia.

KASDIEN tamsta gali prisirašyti. Naujienų Spulka, 1739 S. Halsted St.

DRAUGIJŲ VALDYBOMS. Pėtnyčioje, spalio 19 d. Raymond Chapel, 816 W. 31 St., 8:30 val. vakare įvyksta Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos remėjų ir veikėjų komiteto susirinkimas.

Gauta labai svarbus raštas iš Rea-les Gimnazijos Marijampolėje. Raštas labai svarbus visoms amerikietiškos pažiūros draugijoms. Malonėkite atsilankyti. Vietoje bus plačiau paaiškinta.

Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos atstovybė Suvenytose Amerikos Valstybėse.

Prašome p. J. Pajaujį iš Arlington, N. J. pristūsti savo adresą Naujienoms 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Jaunosios Birutės muzikos ir dainų pamokos, įvyks trečiadienį, 17 dieną spalio, Mark White Square, didžiulėje svetainėje, prie 29 ir Halsted gatvių lygiu kaip 6:30 val. vakare. Visi nariai būkite laiku. — Valdyba.

Cicero Lietuvių Namų Bendrovės prakalbos įvyks nuosavame name (14 St. ir 49 Court), spalio 17 d., 7:30 val. po pietų.

Kalbės geriausi kalbėtojai iš Chicago. — Komitetas.

Lietuvių kalbos pamokos vaikams ir suaugusiems bus užtikrinamos ir pėtnyčioje, 17 dieną spalio, 816 W. 31 St. Mokytojų J. J. Briedis. Norintys mokintis kviečiami prisirašyti minėtoms dienoms. — Mokytojas.

Bridgeportas. — Lietuvių Stygu Orkestro praktikos įvyksta kas antradienį, 7:30 val. vak., Mark White Park svet., 29 gat. ir So. Halsted St. Norintieji prisirašyti malonėkite atsilankyti. — Organizatoriaus.

North Side. — LDLD. 86 kuopos susirinkimas bus laikomas trečiadienį, spalio 17 d., Liuosybės svetainėje, 1322 Wabansia Ave. Pradžią lygiai 8 val. — Visi nariai ir norintieji turi LDLD. narius susirinkti, yra svarbių reikalų aptarti LDLD organizacijos labui. Bus taip pat nominavimas Centro viršininkų 1924 metams, ir gausite knygas už 1922 metus.

— Sekr. A. Vilis.

LSS. VIII Rajono koncerto ir pramogų rengimo komiteto susirinkimas įvyks sėdėjo, spalio 17 d., Naujienų Name, 8:30 val. vakare.

Visi apsiėmusieji draugai malonėkite atvykti laiku. — Pirmininkas.

Girių Karalius fantastiška opera stato Pirmą mišrus chorą nedėlio 21 dieną spalio (October) Liuosybės svetainėje, Cicero. — Komitetas.

Vyrų atyda! Trečiadienį, spalio 17 d., įvyksta "Gyvenimo" paskaitos vienas — vaikai ir moters nebus įleidžiami. Kalbės Dr. A. J. Karalius. Pradžią 8 val. vakare. Tautiškos Bažnyčios svetainėje, 35 ir Union gatvių. Visas kviečia Komitetas.

North Side. — Sandaros 23 kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį, spalio 17 d., 8 val. vak., Liuosybės svetainėje. — Rašt.

L. S. J. Lygos lavinimosi susirinkimas įvyks penktadienį, spalio 19 d., 7:30 val. vak., Raymond Chapel (816 W. 31 St.). Su sekamu penktadienį prasidės lietuvių kalbos pamokos. Mokytojas K. Augustinavičius. Norintieji pamokas lankyti atvykite laiku. Pamokos prasidės punktualiai, nežiurint į tai, kiek narių susirinkti. Bus taip pat debatai klausimu "Ar mokyklos išmoks mokinius protauti?"

— Valdyba.

Brighton Park. — Keistuolio Klubo dramos skryliaus veikalo "Netikėtai" įvyks trečiadienį, spalio 17 d., 7:30 val. vak., Kaspariada name (3827 Archer Ave.), pirmame aukšte.

Visi lošėjai atvykite į repetitijas, nes spalio 27 d. turėsime lošt. — K.

LDLD. Chicago Rajono Komiteto susirinkimas įvyks ketvirtadienį, spalio 18 d., Naujienose. Visi K-to nariai prašomi atvykti į svarbių reikalų. — Sekr. K. Baronas.

PASARGA.

REKASINANTIEMS. Klaidos padarytos paskeibime, turi but atitaisytos į 24 val.

Jokie apskelbimai iš streiko apimtųjų vietų nėra priimami. Visi Naujienų draugai prašomi pranešti Naujienų ofisui apie einančius streikus, dant Naujienų darbininkai geriausią žinoti, kaip elgtis su pridudama apskelbimais.

Pardavimai savastijų, biznių, automobilių, rakandų, kambarių įrenginių, apšvedimai, amenu įrenginių ir t. t. turi but iš kaimo apmokami.

Jeigu kurie apskelbimai pasirodo abejotini, Naujienų administracija įsileiks teisę jų nepatrinti, kol netirs jų teisingumą, ir grąžinti pinigų, jeigu apskelbimo turinys neatitiks etikos reikalavimų.

Norintieji pasigarsinti ir sekamos dienos Naujienas, turi pridurti savo paskeibimą ne vėliau, kaip 9 val. vakaro.

ASMENU ĮJESKOJIMAI

PAJIESKAU savo vyro Jurgio Mažeikos iš Lietuvos paeina Piliuonos kaimo, Pakuonių parapijos, girdeju, kad gyvyto Ledford, Ill. Jai kas, apie jį žinote, ar jo paties meldžiu, atsišaukite, už ką busiu labai dėkingas, baš atvažiuoju iš Lietuvos jau nuo liepos 13 d. šiuo metu ir labai nuršė su juom sueti. Ona Mažeikienė, (po pirmo vyro Licencienė) 889 Roy St., St. Paul, Minn.

JIESKAU Joe Sidario. Jei kas žinote, malonėkite pranešti. JURGIS SIDOR, 2330 N. Bagworth Ave., Chicago, Ill.

PAJIESKAU savo pusbrolio Ziganto Skerstono. Paeina Triškių kaimo, Papilės parapijos. Turiu svarbių reikalų. Jis pats ar kas kitas malonėkite pranešti. JUZE ZNOTIENE, 613 W. 14 Pl., 2nd floor Chicago, Ill.

APSIVEDIMAI.

JIESKAU apšvedimui doros merginos arba našlės, tik ne gyvenančės, be vaikų, buti neturtinga, bet išmintinga, geistina kuri kalba lenkiškai, nuo 27 iki 35 metų amž. Aš esu 40 metų senumo, ir sveriu 200, 6 pėdų aukščio, turiu gerą pastovų darbą negeru ir nerukau, myliu ramiai gyventi, stoviu namie skaitau geras knygas. Kuri norėtų taikintis prie tokio būdo atsišaukite laišku ir paveikslą kartu J. M. Mirta, 1121 N. Ashland Ave. Chicago, Ill.

PAJIESKOM apšvedimui vaikinų ir merginų. Mes jau supažindinime su mokytais ir turtingais draugais ir draugėm. Prisišaukite 10c. del informacijų. Jų apsimoka apie tą dalyką sužinoti. SOCIAL AID BUREAU 105 W. Monroe St. R.412, Chicago, Ill.

ISRENDAVOJIMUI

ANT RENDOS štoras ant Kedzie Ave. Prieš didžiausią Crano kompaniją, kur dirba 25,000 žmonių. Štoras ilgio 80 pėdų. Renda pigi. Galima uždėti valgyklą, poolruimį, Ice Cream parlorą ir t. t. 4632 So. Ashland Ave. Tel. Boulevard 7309

ANT RENDOS, Marquette Manor, 6 kambarių moderniškas flats, karštu vandeniu šildomas. Su "sleeping porch"; prie pat parko, netoli nuo gatvėkarių ir "Bus" linijos.

DR. M. T. STRIKOL 6641 So. Albany Ave. Tel. Prospect 1930

JIESKO KAMBARIŲ

JIESKAU KAMBARIO SU valgiu. North Sidėj arba West Sidėje.

Atsišaukite: Naujienos Box 349

SIULYMAI KAMBARIŲ

RUTMAS del rendos švarams vaikiniams, del vieno arba dviejų, šviesus, gražus kambarius. Viskas naujos mados. 4507 So. Mozart St., Tel. Lafayette 5478.

IVAIRUS SKELBIMAI

"SIGNS"

Lietuvis

Iškabų maliorius, langų, lentų, sienų, drobės ir visokių skelbimų: šokiams, baliams. Darba atlieku atsakančiai.

Charles Masalskis, 3227 So. Halsted St., Tel. Yards 3408

IVAIRUS SKELBIMAI

STOGDENGTYSTĖ

Trijų stogų prakurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilių trokų patarnavimas Chicago ir apylinkėse. Istaiga 34 metų senumo. Didžiausia ir geriausia stogų dengimo istaiga Chicago. Tik patyrusios ir darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 8411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

JIESKO DARBO

PAJIESKAU darbo į eptieką už praktikančią. Kam yra reikalingas tokis žmogus, kreipkitės laišku, Aušros Knygynas, 3210 S. Halsted St. Box No. 41.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

ŠILKINIŲ liampų šėdų dirbėjų, gerų siūvėjų prie augstos rūšies darbo. Gera mokeskis. Atsišaukite, Hartman & Molcolm Co., 1507 So. Michigan Ave.

REIKALINGA mergina arba moteris prie namų darbo, lengvas darbas, gera mokeskis. Atsišaukite skubiai, 754 California Terrace, Tel. Buckingham 4485.

REIKIA 10 patyrusių moterų sortavimui popierių atkarpų. Mokama gera alga. Atsišaukite Republic Waste Paper Co. 1039 W. Congress St. netoli Morgan St.

Reikia —

50 gabijų merginų.

Darbas prie grobų.

Nuolat darbas.

Gera alga.

Puikiai darbo kambariai ir pasiliso.

Atsišaukite į superintendantų ofisą.

OPPENHEIMER CASING CO. 1020-1026 W. 36 Str. Chicago.

MOTERŲ ir MERBINŲ 16 metų amžiaus ir senesnių lengvam darbu į bakus dirbtuve. Moderniškas įrengimas ir puikios apytovos. Atsišaukite 1418 W. 22 St. RATHBORNE HAIR & RIDGWAY CO.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

VYRŲ prie medžio tarnėjų, patyrusių prie tekinimo mažų peDESTALŲ.

Winkler Writhman Co. 4801 So. Morgan St.

VYRŲ del smilčių šlapinimo ir prie mašinų darbo. Darbas nuo šučių, mokeskis \$10 už 8 valandas darbo. Lai atsišaukia sunkių darbų darbininkai.

WINKLER REICHMAN CO. 1725 W. 74 St.

REIKIA 25 vyrų į geležies atkarpų jardą. Nuolat darbas, gera mokeskis.

Atsišaukite 3647 S. Homan Ave.

REIKALINGAS kriauciūs prie naujo ir seno darbo. Turi but patyręs. Darbas ant visados. Atsišaukite.

L. Enzbigelis 5749 W. Augusta St.

REIKALINGAS bučeris, žinantys savo amatą atsakančiai Atsišaukite.

Klauskyte Mary Slefender 1340 S. Jefferson St. 2-os lubos

REIKIA —

Shearmenų į geležies atkarpų jardą. Gera alga. Atsišaukite: Rubens Metal and Iron Co., 1334 W. Lake St.

REIKIA bučerio, kuris atsakančiai supranta savo darbą. Darbas lietuvių kolonijoj.

858 W. 33 St. Phone Yards 2947

REIKALINGAS bučeris, jaunas vaikiną apšpažinę su bučernės darbu. Mokeskis ir kambarys su pratybomis.

GRANT WORKS MARKET 1409 So. 49 Court Cicero, Ill.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

AUTOMOBILIŲ MOKYKLA. Reikalingi žmonės važinėti automobiliais. Darbas geras, mokeskis \$50 ir augščiau. Praktiškas mokslas visais ir visada. Mokiname taisyti ir važinėti visokių karus. Lekijos dienoms ir vakarais. PETER GUSTIS 3238 So. Halsted St.

PARDAVIMUI

EXTRA! EXTRA!

Bučernė ir grosernė parduosiu labai pigiai. Parduosiu visi bučernės furnišai. Turi buti parduota į trumpą laiką. Atsišaukite greit, parduosiu už teisingą pinigų pasiūlymą. Pardavimo priežastis liga.

Kreipkitės po šituo numeriu 4342 So. Maplewood Ave. Tel. Lafayette 0551

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI bučernė ir grosernė, biznis geras 4 kambariai del gyvenimo. Parduosiu pigiai. Priežastį pardavimo patirsit ant vietos. 2612 W. 47th St.

PARDAVIMUI bučernė ir grosernė, biznis eina gerai, kostumerių daug. Priežastis pardavimo — nesutikimas partnerių Parduosime už pirmą pasiūlymą 4511 So. Wood St.

PARDAVIMUI grosernė ir bučernė. Didelis biznis. Pigi renda. Gera krautuvė. Atsišaukite 935 E. 75th St.

PARDAVIMUI grosernė ir ruktos mėsos, kėndži ir visokių smulkių daiktų krautuvė, 5 ruimai gyvenimui Randa pigi \$25.00 į mėnesį. Kas pirs mas tas laimės. Priežastis patirsit ant vietos. Atsišaukite 3642 Parnell Ave.

PARSIDUODA du pečiai mažiau negu už pusę kainos. Vienas kietų anglis šildomas, o antras kuklinis. Galima mautyti visuomet. 2856 W. 39th Place antros lubos Lafayette 1778